आ.ब. २०७६/७७ को प्रगति विवरणहरुको संगालो, २०७७

gkfn ;/sf/
ux dGqfno

lhNnf kz'f;g sfof{no, alb{of

BARDIYA

No. of House of Representative Constituency: 2
No. of Provincial Constituency : 4

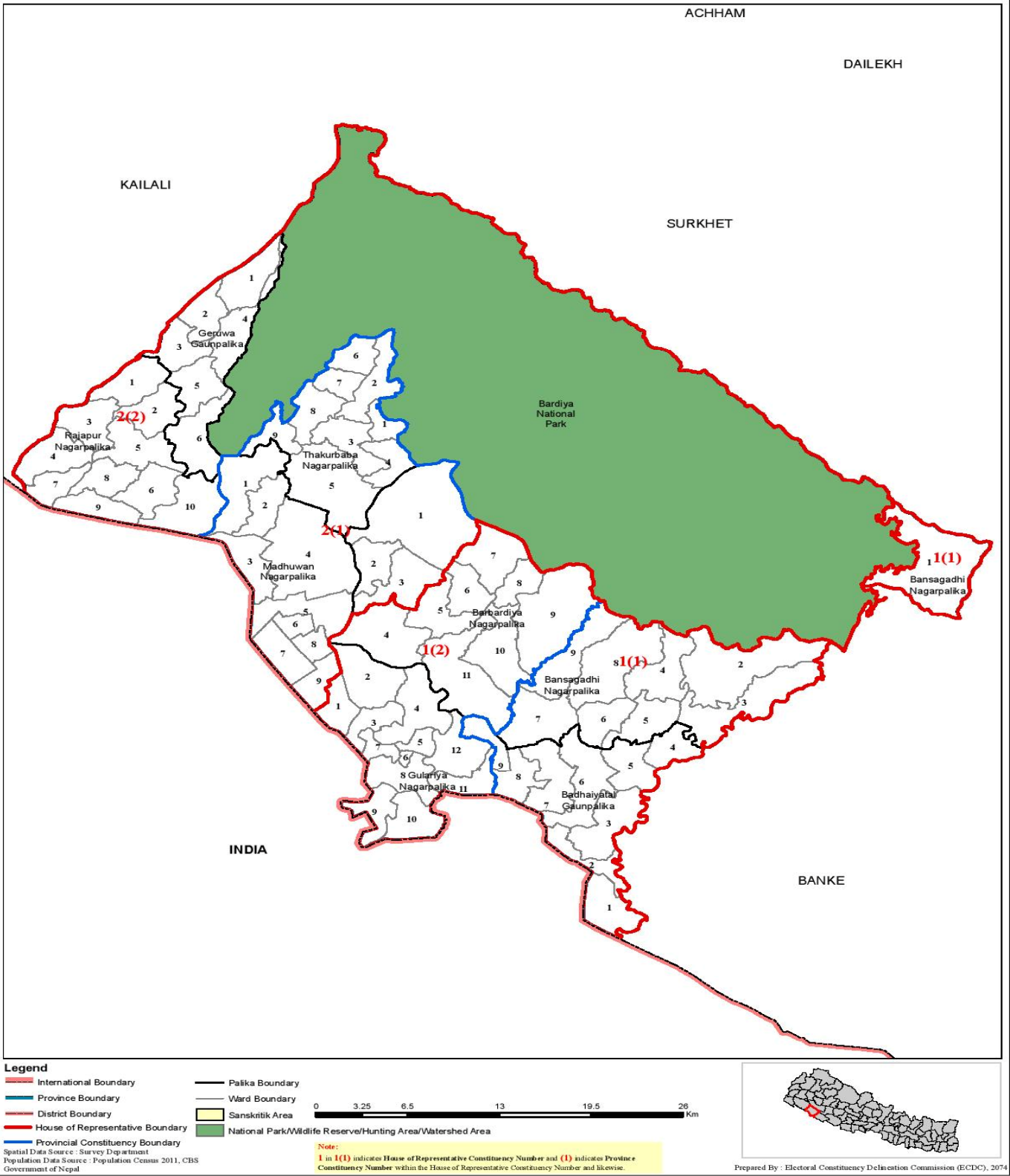

Legend

- International Boundary
- Province Boundary
- District Boundary
- House of Representative Boundary
- Provincial Constituency Boundary
- Palika Boundary
- Ward Boundary
- Sanskritik Area
- National Park/Wildlife Reserve/Hunting Area/Watershed Area

0 3.25 6.5 13 19.5 26 Km

Spatial Data Source : Survey Department
Population Data Source : Population Census 2011, CBS Government of Nepal

Note:
1 in **1(1)** indicates **House of Representative Constituency Number** and **(1)** indicates **Province Constituency Number** within the House of Representative Constituency Number and likewise.

Prepared By : Electoral Constituency Delineation Commission (ECDC), 2074

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
गुलरिया, बर्दिया

०८४-४२०१३३ प्र.जि.अ.
०८४-४२००९५ स.प्र.जि.अ./प्र.अ.
०८४-४२०१३२ प्र.अ.
०८४-४२०२७६ प्रशासन
०८४-४२०२४५ फ्याक्स
०८४-४२०९९९ DEOC
website:daobardiya.moha.gov.np
email:daobardiya@moha.gov.np
daobardiya@gmail.com

प.सं.: ०७७/०७८
च.नं.:स्था.प्र./

मितिः २०७७/०४/१९

मन्तव्यः

जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दियाबाट प्रदान गरिदै आएका सेवाहरु तथा आगामी दिनमा यस कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई थप प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाउन कार्यालयले गर्ने सुधार योजना/बार्षिक योजनाको बारेमा सम्वन्धित सरोकारवालाहरुलाई जानकारी दिने उद्देश्य राखि गत आ.ब. २०७६/७७ को बार्षिक प्रगतिहरुको संगालो, २०७७ प्रकाशन गर्न पाउँदा खुशी लागेको छ ।

यस कार्यालयबाट गत आ.ब. २०७६/७७ भरी सम्पादन गरिएका कार्य प्रगतिहरुको बारेमा समिक्षा गर्ने र सम्वन्धित सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त सूझाव समेतलाई समेटी आगामी दिनमा यस कार्यालयबाट प्रदान गर्ने/हुदै आएका सेवाहरुलाई थप चुस्त, दुरुस्त, प्रभावकारी, गुणस्तरीय बनाउन संगालो प्रकाशित भएपछि थप मद्दत पुग्ने कुरामा म आशाबादी छु ।

सम्वन्धित सरोकारवालाहरुले संगालो प्रकाशित भए पश्चात अध्ययन गरी महत्वपूर्ण सूझावहरु दिनु नै हुनेछ भन्ने अपेक्षा गर्दै आगामी दिनहरुमा समेत यस कार्यले निरन्तरता पाउने कुरामा प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, यो संगालो तयार गर्ने क्रममा आफ्नो महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने सुरक्षा निकाय तथा यस कार्यालयका कर्मचारी साथीहरु समेतलाई धन्यबाद दिन चाहन्छु ।

लीलाधर अधिकारी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया

३

बिषय सूची

खण्ड (क) **5**

जिल्लाको परिचय **5**

१. जिल्लाको पृष्ठभूमीः 5

३. भाषा (प्रतिशतमा) 6

४. जातजातीहरुः 6

५. राजनैतिक स्थिति 6

६. सडकको अबस्था 7

७ . दलको विवरणः 8

खण्ड ख **9**

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया **9**

१.पृष्ठभूमीः 9

२ .स्वरुप र प्रकृतिः 10

३.काम, कर्तव्य र अधिकारः 10

४. कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणः 12

५. शाखा र जिम्मेवार अधिकारीः 13

६.निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी 13

७.निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारीः 13

८. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पदः 13

९.ऐन, नियम, विनियम तथा निर्देशिकाको सूची 13

१० कार्यालयको सम्पादित कामको बार्षिक विवरणः 15

अनुसूची-१ ..... **21**

नागरिक सेवा वडापत्र **21**

अनुसूची-२ ..... **33**

शाखागत कर्मचारी विवरण **33**

खण्ड (क)
जिल्लाको परिचय

१. जिल्लाको पृष्ठभूमी:

भारत संगको ८०.८ कि.मी. सम्म खुला सिमानाका जोडिएको बर्दिया जिल्ला पाँच नं. प्रदेशमा पर्दछ। यो जिल्लाको पुर्वमा बाँके, पश्चिममा कैलाली, उत्तरमा सुर्खेत र सल्यान तथा दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेश को बहराईच जिल्ला पर्दछ। यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५ वर्ग कि.मी. मध्ये दुई तिहाइ भन्दा बढी भु-भाग (६८.७६प्रतिशत) तराईको समथल जमिनले ओगटेको छ भने बाँकी भाग (३१.२४ प्रतिशत) चुरे पर्वत पर्दछ । बिगतमा आदीबासी थारुहरुको बाहुल्यता रहेको यो जिल्ला पछिल्ला दिनहरुमा बाहिरी जिल्लाहरुबाट बसाईसराईको क्रम बढेसंगै जातिय र साँस्कृतिक बिबिधता रहेको छ।

बि.स. १९१४ मा भारतमा भएको सिपाही बिद्रोहको समस्या समाधान गर्न तत्कालिन प्रधानमन्त्री श्री ३ जंग बहादुर राणाले ईष्टईण्डिया कम्पनीलाई सहयोग गरेवापत बि.स. १८७३ को सुगौली सन्धीबाट गुमेको भु-भाग मध्ये बि.स. १९१७ मा बाँके, बर्दिया, कैलाली र कंञ्चनपुर नेपाललाई फिर्ता आएकोले बर्दिया लगाएत उल्लेखित जिल्लाहरु नयाँ मुलुकको रुपमा पनि चिनिन्छन। यस जिल्लाको नाम बर्दिया रहनुको पछाडी विभिन्न जनश्रुति, धार्मिक एवम् पौराणीक आख्यानहरु रहेको पाइन्छ। ति मध्ये केही यस प्रकार छन्।

- थारु भाषामा गाईगोरु पाल्नेलाई वर्दवा भनिन्छ। वर्दिया जिल्लामा गाईगोरुलाई प्रशस्त चरनक्षेत्र भएकोले धेरै गाई गोरु पाल्ने र वर्दवाहरु धेरै बसोबास गर्ने भएकाले पछि वर्दवाबाट अपभ्रंस भई बर्दिया जिल्ला नामकरण रहेको हो भन्ने पनि भनाई छ।
- साविक पदनाह गा.वि.स. हालको बारबर्दिया नगरपालिकामा वारवर्दिया भन्ने गाँउ छ, पहिले यसै ठाँउमा हरिहर उपाध्याय नामका ठुला जमिन्दारको महल थियो। वर्दियामा खेतिको लागि उन्नत जमिन भएको कारण बाहिरबाट बसाई सराई गरी यसै ठाउँमा आउन थाले र यो ठाउँ प्रसिद्ध हुन थाल्यो, अन्तमा यसै ठाउँको नामबाट बर्दिया जिल्ला नामाकरण रहन गएको हो भन्ने भनाई छ।

जैविक विविधता, दुर्लभ वन्यजन्तु कृष्णसार संरक्षण, देशकै ठूलो कर्णाली नदी, धार्मिक–भाषिक विविधता, अन्न भण्डार, विविध धार्मिक पर्यटकीय स्थल, धार्मिक साँस्कृतिक, सहिष्णुता समाज समेतले बर्दियाको चिनारी दिइरहेको छ।

विप्लव समुह भनेर चिनिने नेकपा माओबादी समुहलाई नेपाल सरकारले प्रतिबन्ध लगाए संगै प्रशासनलाई सुरक्षा चुनौति थपिनुका साथै जिम्मेवारी पनि बढेको परिबेश मा विप्लवका नेता कार्यकर्ता देसैभरी धमाधन पक्राउ पर्नु, उनको साथबाट हातहतियार तथा बिष्फोटक पदार्थ समेत फेला पर्नुले शान्ति सुरक्षा तथा अमन चयनमा झन ठुलो चुनौति थपिएको छ । विप्लव समुहका हिंसात्मक, ध्वंसात्मक, अपराधिक तथा आतंककारी गतिबिधिलाई निश्तेज पारी जनताको जिउ धनको रक्षा गर्नु प्रशासनको अहम भुमिका हुन्छ। यहि जिम्मेवारीलाई सफलतापुर्वक बहन गर्न बर्दिया जिल्ला सुरक्षा समितिले ४ सदस्यीय उप समिति गठन गरी जिल्लाको समग्र रुपमा "एकिकृत सुरक्षा योजना" निर्माण गरेको छ।

२. जिल्लाको भौगिलिक अबस्थितिबारे जानकारी

अवस्थितिः उत्तरी अक्षाशं २८° ७' देखि २८° ३' सम्म।

	पूर्वी देशान्तर ८१° ३' देखि ८१° ४१' सम्म।
उचाईः	समुद्र सतहबाट १३८ मी. देखि १२७९ मी. सम्म।
नदीनालाहरुः	कर्णाली, बबई मानखोला
प्रमुख तालहरुः	बढैयाताल, भगैयाताल, तारातालताल आदि
तापक्रमः	औषत १७.५° से. देखि ४०° से. सम्म
जलवायुः	उष्ण देखि समसितोष्णा
औषत बर्षाः	१११८ मि.लि.
वनजंगलः	१३७०२१५ हे.
आवास तथा कृषि क्षेत्रः	१२९५८५ हे.
बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको कुल क्षेत्रफलः	९८००० हे.
क्षेत्रफलः	२०२५ बर्ग कि.मी.

सीमानाः

पुर्वः	बाँके
पश्चिमः	कैलाली
उत्तरः	सुर्खेत
दक्षिणः	यस जिल्लाको ८०.८ कि.मी. क्षेत्र भारतसंग खुल्ला सिमाना जोडिएको।

जनसंख्याः ४२६५७६(२०६८ को जनगणना अनुसार)

महिलाः	२२१४९६
पुरुषः	२०५०८०

३. भाषा (प्रतिशतमा)

थारुः	५१.६३	नेपालीः	३६.७५
उर्दुः	०.६४	अवधिः	५.३१
हिन्दीः	३.४३	अन्यः	२.०७

४. जातजातीहरुः

थारु, ब्राहमण, क्षेत्री, ठकुरी, सुनार, कामी, दमाई, सार्की, गुरुङ, मगर, नेवार, घर्ति, यादव, मुस्लिम, गोडिया, गिरी, पुरी, भारती, गुप्ता, दास, पासी, बादी, कुर्मि, मल्लाह, कुछबधिया, मंगता, राजी, सोनाहा, तमौली आदि रहेका छन।

५. राजनैतिक स्थिति

प्रदेश नं	५
गाउपालिकाः	२
नगरपालिकाः	६
जिल्लाको सदरमुकामः	गुलरीया

६. सडकको अबस्था

- पूर्व पश्चिम लोकमार्ग अन्तर्गत मानखोला-कर्णाली चिसापानी ८२ कि.मी. (पक्की)
- हूलाकी मार्ग अन्तर्गत राजापूर-गूलरिया सडक (कच्ची) ३६ कि.मि
- हूलाकी मार्ग अन्तर्गत भूरिगांउ-गूलरिया सडक (कच्ची) ३२ कि.मि.
- हूलाकी मार्ग अन्तर्गत गूलरिया-मानखोला(सिमलघारी) राजमार्ग १८ कि.मि.(पक्की)
- देउराली-हर्रे (पक्की) १८ कि.मि.
- अन्य विभिन्न कच्ची सडकहरु

७ . दलको विवरणः

यस जिल्लाबाट तपशिलका दलहरु निर्वाचन कार्यालयमा दर्ता भएका ।

क्र.स.	पार्टीको नाम
१	नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टी
२	नेपाली काँग्रेस
३	राष्ट्रीय प्रजातन्त्र पार्टी
४	सङ्घीय समाजवादी फोरम नेपाल
५	सदभावना पार्टी
६	तराई मधेस लोकतान्त्रिक पार्टी
७	नयाँ शक्ति पार्टी नेपाल
८	ने.का.पा.(माले)
९	नेपाल दलित पार्टी
१०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी मार्क्सवादी
११	जनजागरण पार्टी नेपाल
१२	राष्ट्रीय जनमोर्चा
१३	नेपाल पूर्वराष्ट्र सेवक लोकतान्त्रिक पार्टी
१४	राष्ट्रीय जनमुक्ती पार्टी
१५	युनाइटेड ग्रिन अर्गनाइजेशन
१६	नेपाल लोकतान्त्रिक जनता कांग्रेस
१७	राष्ट्रिय जनता पार्टी

खण्ड ख

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

१.पृष्ठभूमीः

lj=;=+@))* ;fndf :yfkgf ePsf]uPk dGqfnosf]gfd @)!& ;fnsf]/fhgLlts kl/jt{g kZrft uPk k~rfot dGqfno agfOPsf]xf]. /f0ffsfndf zf;ssf cfbz{ lgbz{g / 3f]f0ffnfO{ gful/s tx;Dd k¥ofpg s8fOsf ;fy sfof{jog ug{;Ihgtfsf]hLpwgsf];'/Iff eGbf klg /f0ff zf;gsf]la/fWo ug{;Sg?nfO{lgoGq0f ubz{f;g ;+fng ug{p2]Zon]ef}uflns?kdf kz{f;lgs s]bs]f?kdf tf]lsPsf yd, uf8f jf Onfsfdf lale\g txsf a8fxflsdsf]sfof{no /xg]Joj:yf /x]sf]kfOG5 . o; ks]f/sf sfof{nox?df /f]jfnf /f0ff zf;sx?s}ljZjf;kfq JolQm dWo]af6 g} a8fxflsd ds// xg]k|rng /x]sf]kfOG5 . a8fxflsdx?sf]dVo sfd kz{f;lgs lgoGq0f / /f0ffx?n]hf/L u/]sf ;gb cfbz{x?sf]kfngf u/fpg' lyof]. lj=;=+@)!* ;fndf g]kfnnfO{!$ c+n / #% lhNnf kl5 &% lhNnfdf ljefhg u/]kl5 x/]s lhNnfdf ;/sf/sf]kDdV k|tlgwLsf] ?kdf sfo{ug{kz{f;lgs kDdVsf]?kdf kDdV lhNnf clwsf/L /xg]Joj:yf ul/of]. pRr:tl/o ljs]bs]/0f cfof]u, @)@) sf]k|tj]bgn]k~rfot ljsf; ;ldlt / tTsfln\g k~rfot ljsf; clwsf/LnfO{;dt lhNnf sfof{no kz{f;g zfvf cGtu{t /flvof].

:yfgLo kz{f;g P]g @)@* kf/De eP kl5 dfq kDdV lhNnf clwsf/Lsf sfd st{Jo / clwsf/x?sf]:ki6 Joj:yf ePsf]kfOG5 . lj=;=+@)#& ;fndf uPk dGqfnoaf6 k~rfot ;DaGwL sfd 56\ofP/ kl5 ljsf; lgdf{0f ;DaGwL sfo{x? k~rfot ljsf; dGqfnoaf6 zflGt ;'/Iff Pjd\ :yfgLo kz{f;g ;DaGwL sfo{x? lhNnf kz{f;g sfof{noaf6 ;Dkfbg xg z? eof]. @)&$;fndf ;Hofotf ljsf; ;u}khsf]?kdf lhNnf kz{f;g sfof{no /x]sf]5 .

dh'sdf zflGt ;Joj:yf / ;'/Iff sfod u/L hgtfsf]lhpwg / :jtGqtfsf];+lf0f ug{ uPk kz{f;gsf]dVo sfo{xf]. uPk kz{f;gnfO{;jn / ;lfd agfO{hgtfdf ;'/Iffsf]k|ofeltlbnfO{zflGt ;Joj:yf / cdg rog sfod /fVg, ;]fk|fxnfO{kefjsf/L agfpb};'zf;g k|jwfg ug{ ljkb\sf ;dodf tTsfn p4f/ tyf /fxt pknJw u/fpgsf ;fy}ljsf; lgdf{0f nufot sfo{x? ;dGjofTds eldsf lgjf{x ug{/ lhNnf txdf ;/sf/sf]kDdV k|tlglwsf]?kdf sfo{ug{ lhNnf kz{f;g sfof{nox?sf]u7g ePsf]xf]h;sf]g]t[j kDdV lhNnf clwsf/Ln]ug{]Joj:yf /x]sf]5 .

alb{of lhNnf z?df af6f]alb{of uf]zjf/f cGtu{t g]kfnu+n a8fxflsdsf] sfof{noaf6 kz{fl;t /x]sf]kfOG5 . ldlt @)@) ;fndf xfnsf]lhNnf ;dGjo ;ldltsf]sfof{no /x]sf]:yfgdf kyd k6s tTsfln\g uhl/of uf=lj=;= j8f g+! l:yt 3/ ef8fdf lnO{sfof{no :yfkgf u/L kyd kDdV lhNnf clwsf/Lsf]?kdf >L nf]s]bz{/fh zdf{]sfof{De ug{ePsf]clen]vn]bz{vfp5 . ljleGg /fhgLlts ptf/r9fa kl5 sfof{non]ldlt @)^# ;fndf xfn uhl/of g=kf= j8f g+^ df cf^g}ejg lgdf{0f u/L ;]f ;~rfng ubz{cfO/x]sf]5 .

२ .स्वरुप र प्रकृतिः

lhNnf kl/f;g sfof{nox?sf] ;dfh7gfTds ;/rgf lhNnfsf]efljt/0fn] lgDgkm/n, kl/f;lgs s]Gb|Pjd\sfo{fk, hg;Vofsf]a;f]af; tyf zx/Ls/0f, Jofkfl/s tyf cflysf{ ultljlw, lgjf{rg lnO{ cflbsf cfwf/df ul/Psf] kfOG5 . ;/sf/af6 hgtfx?nfO{ pknJw u/fpg' kg]{ ;fwf/0f ks[tsf ;]jf ;ljwf pknJw u/fpg] ;fwf/0f ks[tsf] sfof{no xf]. o; sfof{nosf] d'Vo sfd lhNnfdf zflGt ;'/lff / ;'Joj:yf sfod u/fpg] xf]. ;]jf kl/jfxnfO{ ;xh, ;/n / ;he?kdf hgtfsf] 3/b}nfdf k¥ofpg] g]kfn ;/sf/sf] gLltsf sf/0f hg;Vof / a;f]af;sf cfwf/df 3/b}nfaf6 g} ;]jf kf]t ug{:yfoL ;/rgfsf]?kdf bO j6f Onfsf kl/f;g sfof{no /fhfk'/ / afF-u9L :yfkgf ePsf 5g\eg] cfjZostf cg';f/ ;do ;dodf 3lDt ;]jfx? ;d]t ;~rfng ug{ul/Psf]5 .

ljutdf alb{of lhNnfdf /fhkqflhs t l4lto >]0fLsf] clwsl/t kl/v lhNnf clwsf/L /xg] Joj:yf ePsf] df @)%) ;fn b]lv /fhkqflhs t kl/d >]0fLsf] clwsl/t kl/v lhNnf clwsf/L /xg] Joj:yf 5 .Onfsf kl/f;g sfof{no /fhfk'/ / afF-u9L tyf sf/fuf/ sfof{no alb{of o; cGtu{t k]olf dftxtdf /xg] lgsfosf]?kdf /x]sf]5 . zflGt ;'/lff ;'Joj:yf sfod u/L ;j{fwf/0f gful/s hLjgnfO{ ;fdfGo tNofpg g]kfn kl/L, ;z:q kl/L an g]kfn tyf g]kfn ;/sf/sf cGo lgsfox?sf] kl/rfng tyf lgoGq0f / /fli6«o cGt/f{i6«o u}/;/sf/L ;3;:yfx? ;~rf/ dfWod Pjd\gful/s ;dfh;Vo lg/Gt/ / k]olf ;dGjo tyf ;Dks{/xg]ub5 eg]lhNnf kl/f;g sfof{non]; 3, kb]z, lhNnf / :yfgLo txdf khsf]?kdf g]kfn ;/sf/sf] kltlglw lgsfosf] ?kdf sfo{ub5 .

३.काम, कर्तव्य र अधिकारः

hgtfsf] dfu / cfwf/e't cfjZostf cg?k u[k kl/f;gnfO{ ;~rfng u/L lhNnf leq e/kbf{ zflGt ;'/lff kb]fg ug{ lhNnf kl/f;g sfof{nosf] d'Vo sfo{/x]sf]5 .

lhNnfdf zflGt ;'Joj:yf / ;'/lff sfod u/L hgtfsf] lhpwg / :jtGqtfsf] ;/lf0f ug{ lhNnf kl/f;g sfof{nosf] d'he't p2]Zo xf]. o;sf ;fy} lhNnfdf g]kfn ;/sf/sf] kltlglwsf] ?kdf /xL ;fj{hlgs ;]jf ljt/0f (Public Service Delivery) nfO{ kl/efjsf/L agfO{ ;'zf;gsf] k]ofel't u/fpg] ;d]tsf p2]Zox?sf ;fy o; sfof{nosf sfo{? o; ks[sf/ 5g\.

- lhNnf leqsf] cGtl/s ;'/lff ;DalGw gLlt, of]hgf tyf sfo{qmdsf] th{'df, sfo{qjog, cgudg / dNofÍg,
- zflGt, ;'Joj:yf tyf sfg"gL Joj:yfsf] kfngf ug{u/fpg],
- xftxltof/ / v/vhfgfsf] Ohfht gljs/0f tyf lgoGq0f,

- lj:kmf6s kbfy{lgoGq0f,
- uf}/;/sf/L ;3+;:yf दर्ता र नियमन गर्ने ।,
- sd{f/L tyf :yfgLo kl/f;g,
- gful/stf, /fxbfgL / cGo kl/rokq ljt/0f,
- pkef]tf xs lxt ;/Hf0f, ahf/ cgudg tyf lfltkl't{;DaGwL,
- cfkaf;g tyf kljf;g,
- lty{yfg / lty{ofqL,
- sNof0f wg / aljfl/;]wg,
- lr7Yf, h'jf, cflbsf]lgoGq0f,
- ;fj{hlgs :yfgdf cjf~5lgo Jojxf/sf]/f]syfd, dfbs kbfy{ ;fj{hlgs ck/fw cflbsf] lgoGq0f,
- ljkb\Joj:yfkg,
- ;fj{hlgs rGbf ;+sngsf]lgodg / lgoGq0f,
- nfu'cf]fw lgoGq0f,
- cGt/fli6« ;Ldf, ;Ldf:tDesf];'/lff / ;Ldf kl/f;g,
- sf/fuf/ Joj:yfkg,
- ;u|I7t ck/fw lgoGq0f,
- gful/s txdf /fhgLlts, ;fdflhs, cflys{, ;f+s[ts Pjd\ ;fdkbflos ;fdf~h:o / ;befj sfod ug{;dGjo tyf ;Djfbsf]jftfj/0f kljwg{ ug]{
- jftfj/0f jg ;/;kmfO{kljwg{,
- ljljw l;kmfl/;
- tfn's lgsfoaf6 tfljsPsf tyf cGo ljifout sfof{nox?nfO{gtfljsPsf]cfjZos sfo{?
- विकास निर्माणमा सहजिकरण गर्ने ।
- चोरीनिकासी पैठारी, तस्करी नियन्त्रण गर्ने ।
- लागु औषध दुर्व्यसन र ओसारपसार निषेध गर्ने ।
- मानव वेचविखन तथा महिला हिंसा अन्त्य गर्ने ।
- सामाजिक सदभाव कायम गर्ने ।
- भ्रष्ट्राचार नियन्त्रण गर्ने ।
- अर्धन्यायीक निकायको रुपमा न्यायीक निरुपण गर्ने ।
- ठाडो उजुरी सुन्ने ।
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको प्रतिनिधिको रुपमा काम गर्ने ।

- जिल्लास्थित स्थानीय तहहरुसंग समन्वय गर्ने ।
- जिल्लास्थित संघ, प्रदेश र स्थानीय तह अन्तर्गतका कार्यालयहरुको निरीक्षण, सुरपरीवेक्षण गर्ने ।
- सरकारी सम्पत्तीको संरक्षण गर्ने ।

४. कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणः

अनुसूची ८.४.१

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय (क)२ अन्तर्गत पर्ने जिल्लाहरुको संगठन संरचना

(सप्तरी, सिरहा, सर्लाही, चितवन, ललितपुर, नवलपरासी पूर्व, नवलपरासी पश्चिम, कपिलवस्तु, दाङ, कैलाली, महोत्तरी, रौतहट, बारा, कन्चनपुर, बर्दिया, सुर्खेत, काभ्रे, मकवानपुर)

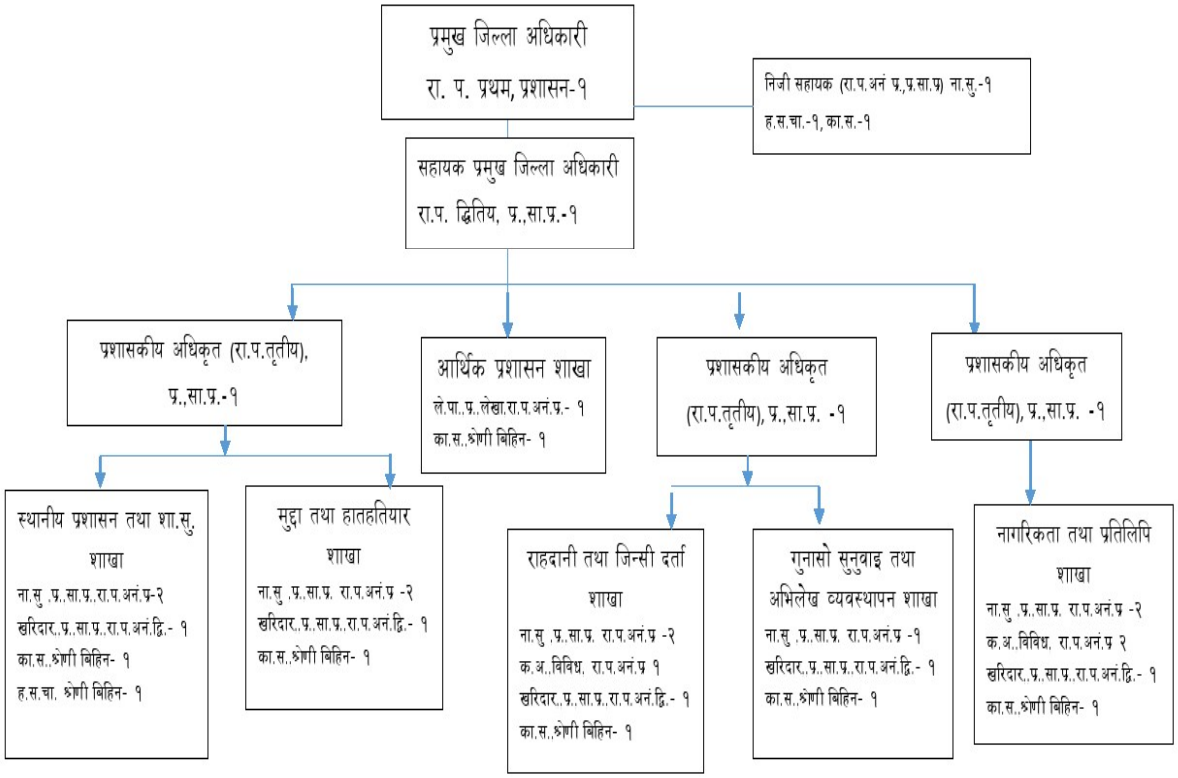

५. शाखा र जिम्मेवार अधिकारीः

शाखा र जिम्मेवार कर्मचारिको विवरण अनुसूची-५ मा रहेको ।

६.निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी

abf g=+$ df pNnfv eP cg';f/sf sfd clwsf/ k[ofofhg eP cg';f/ kz'f;sLo clws[t / afsL ;a}kdV lhNnf clwsf/Ldf .

७.निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारीः

;'rgf clwsf/L kz'f;sLo clws[t / afsL ;a}kdV lhNnf clwsf/Ldf .

८. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पदः

;'rgf clwsf/L

gfdy/	gf/fo0fk|;fb 9sfn
kb	kz'f;sLo clws[t
df]jfOn g=+	(*%()#)!#@
^ofS; g=+	)*$-$@)@$%

sfof{no kdV

gfdy/	nLnfw/ clwsf/L
kb	kdV lhNnf clwsf/L
;Dks{kmf6g g=+	)*$-$@)!##
df]jfOn g=+	(*%*)#&&&&

९.ऐन, नियम, विनियम तथा निर्देशिकाको सूची

- **:yfgLo kz'f;g P6g, @)@***
- **मुलुकी फौजदारी अपराध संहिता २०७४**
- **g]kfn gful/stf P6g, @)^#**
- **g]kfn gful/stf lgodfjnL, @)^#**
- **gful/s clwsf/L P6g, @)!@**
- **lflxtkl't{P6g, @)!(**
- **sfnf]hf/ tyf s]xL c:o ;fdflhs ck/fw tyf ;hfo P6g, @)#@**
- **5fkfvfgf / kl/sfzg P6g, @)$***
- **;+:yf btf{P6g, @)#$**
- **/fxbfgL P6g,**
- **hUuf k|fKtL P6g, @)#$**
- **pkef]Qmf ;/Hf0f P6g, @)%$**
- **sf/fuf/ P6g, @)!(**

- u7L ;+yfg P]g, @)##
- dhsL P]g, @)@)
- rn|rq-lgdf{f, k|bz{g tyf ljt/0f_ P]g, @)@^
- ljjfx btf{P]g, @)@*
- h:d, d[o'tyf c:o JolQmut 36gf btf{ug]P]g, @)##
- hn>f]t P]g, @)$(
- hnr/ ;/Hf0f P]g, @)!&
- xftx|tof/ v/vhfgf P]g, @)!(
- 5fkfvfgf / k|sfzg ;Da:wL lgodfjnL, @)$(
- hn>f]t lgodfjnL, @)%)
- /fxbfgL lgodfjnL @)&@
- Xftx|tof/ v/vhfgf lgodfjnL, @)@*
- ljkb Joj:yfkg lbUbz{g, @)&!
- gful/stf k|f0fkq ljt/0f sfo{j|w lgb]zsf, @)^#
- /fxbfgL lgb]zsf @)&!
- pd]/, gfd / hft ;Rofpg]lgodx?, @)!&
- ;jf/L tyf oftfoft Joj:yf P]g, @)$(
- ;!t{:o kbfy{lgo:q0f / lgodg ug]P]g, lgodfjnL @)^*
- ;fj{hlgs ;jf/L ;fwgdf h]7 gful/sx?nf0{56 / ;!jwf lbg];Da:wL sfo{j|w @)&)
- k|g:yf{kgf s]b|;+fng lgb]zsf klxnf];+f]wg @)&@
- dfgj /lxt xjf0{pks/0f p8fg ;Da:wL sfo{j|w @)&%
- CCTV/Camera h8fg tyf ;+fng ;Da:wL ;+f]wt sfo{j|w @)&@
- nfu'cf]hfw k|bf]ustf{sf]nflu pkrf/ tyf k|g:yfkgf s]b|;~rfng lgb]zsf, @)&%
- ljBtLo-0nf]36fgLs_ sf/f]af/ P]g, @)^#
- ड्रोन सम्वन्धी कार्यविधि

१० कार्यालयको सम्पादित कामको बार्षिक विवरणः

क्र.सं.	मुख्य क्रियाकलाप	२०७५/०७६ आ.ब.को उपलब्धी	एकाई	आ.ब. २०७६/७७ को उपलब्धी	
				परिमाण	एकाई
१	नागरिकता				
	क. नयाँ बंशज नागरिकता विवरण	१०६५६	जना	४९२६	जना
	ख. नयाँ वैवाहिक अंगृकीत नागरिकता वितरण	३४८	जना	१४८	जना
	ग. प्रतिलिपी नागरिकता वितरण	४८७८	जना	२९५३	जना
२	द्वन्द्वप्रभावितका लागि राहत वितरण				
	क. राहत प्राप्त गर्ने संख्या	६२	जना	३७	जना
	ख. वितरित राहत रकम	12045000.0	रकम	१३४६०००.०	रकम
३	प्रकोप व्यवस्थापन				
	क. प्रकोपबाट पीडित	२३७	जना	२६०	संख्या
	ख. प्रकोप पीडितलाई राहत	3286000.0	रकम	१३२८५००.०	रकम
४	लागु औषधसम्बन्धी कारवाही				
	क. पक्राउ परेका व्यक्ति	५१	जना	४७	जना

क्र.सं.	मुख्य क्रियाकलाप	२०७५/०७६ आ.ब.को उपलब्धी	एकाई	आ.ब. २०७६/७७ को उपलब्धी	
				परिमाण	एकाई
	ख. पक्राउ परेको लागु औषध परिमाण	गाजा ६५ ग्राम, चरेस ४ किग्रा २४ग्राम ८२० मिग्रा, हेरोइन ८१ ग्राम ४५० मिग्रा, WELCYREX-100ml लेखिएको प्लाष्टिकको सिसि थान १ (एक) र Nitrosun-10लेखिएको ट्याबलेट थान-२ , NITRAVET-10 लेखेको ३७५ वटा ट्याबलेट,SPASMA-PYEEVON PLUSलेखेको ६ वटा क्याप्सुल , SMOK लेखिएको भ्याप थान १,GOLD LEAF LIQUIDS G.M.T. लेखेको तरल पदार्थको बट्टा थान १ ,Vapetasia लेखेको तरल पदार्थको बट्टा थान १ र Pheniramine Maleate Injection IP AVIL10ml सिलबन्दी सिसी थान ३ ,बायोरेक्स १०० Ml को बोटल थान-१ Chlorpheniramine Maleate $ Codeine Phosphate Syrup (PHENSIREST) लेखेको सि.सी. थान-३, र Tramadol लेखेको ट्याब्लेट थान-४ र Elturex लेखिएको 100ML झोल सहितको प्लाष्टिकको बोटल थान-१९ Chlorpheniramine Maleate & Codeine Phosphate Syrup 100 ml प्लाष्टिकको बट्टा थान २,च्यातेको पत्रिकाको टुक्रामा 10 लेखिएको सेतो रङगको २० वटा चक्की	ग्राम	104 किलो चरेस, ब्राउनसुगर 93 ग्राम 612 मिग्रा, Elturex-t लेखिएको सिसि-5 थान, नाइट्राभेट-१० लेखिएको ट्यावलेट-529, गाजा ३७५ ग्राम, SPAS लेखिएको क्याप्सुल-२ पीस	ग्राम
	ग. मुद्दा चलाइएको सङ्ख्या	३९	संख्या	४८	संख्या
५	शान्ति सुरक्षा				
	क. आपराधिक घटना	४२६	संख्या	४९६	संख्या

क.सं.	मुख्य क्रियाकलाप	२०७५/०७६ आ.ब.को उपलब्धी	एकाई	आ.ब. २०७६/७७ को उपलब्धी	
				परिमाण	एकाई
	ख. अभियुक्त पक्राउ	३८९	जना	४४७	जना
	ग. मुद्दा चलाइएको	४८५	जना	५०६	जना
	घ. अपहरण घटना	०	संख्या	०	संख्या
	ङ. हत्याका घटना	१४	जना	५	जना
	च. हातहतियार खरखजाना जफत	४	संख्या	०	संख्या
	छ. विशिष्ट व्यक्तिको भ्रमण	२५	जना	३५	जना
६	सडक दुर्घटना				
	क. संख्या	३०	संख्या	१८	संख्या
	ख. मृत्यु	१९	जना	१९	जना
	ग. घाइते संख्या	१९	जना	२१	जना
७	बजार नियमन				
	क. अनुगमन	१७	पटक	२६	पटक
	ख. कारवाही	५	संख्या	५	संख्या
८	सीमा संरक्षण				
	क. सीमा अतिक्रमण घटना	०	संख्या	०	संख्या
	ख. गस्ती पेट्रोलिङ्ग	दैनिक	पटक	दैनिक	पटक
	ग. समन्वय बैठक	१	पटक	२	पटक
९	तस्करी नियन्त्रण				
	क. परिचालित गस्ती	दैनिक	पटक	दैनिक	पटक
	ख. पक्राउ परेको सामान	133321228.0	रकम बराबर	25059776.0	रकम बराबर
१०	वेरुजु संपरीक्षण		-	0.0	-

क्र.सं.	मुख्य क्रियाकलाप	२०७५/०७६ आ.ब.को उपलब्धी	एकाई	आ.ब. २०७६/७७ को उपलब्धी	
				परिमाण	एकाई
११	गुनासो सम्बोधन	१७९	संख्या	२०७	संख्या
१२	सुशासनसम्बन्धी मन्त्रालयबाट भएका अन्य कामहरु	६२	सख्या	३८	सख्या
१३	राहदानी				
	क. जिल्लाबाट	२६२०	संख्या	१८४१	संख्या
	ख. द्रुत सिफारिस	११७५	संख्या	९४०	संख्या
	ग. नाबालक परिचय पत्र	४६	जना	३४	जना
१४	विभिन्न सिफारिस	३१५४	संख्या	२३४९	संख्या
१५	कार्यालय अनुगमन	११	कार्यालय संख्या	३२	कार्यालय संख्या
१६	राजश्व संकलन	14657168.0	रकम	10841443.0	रकम
१८	मुद्दा दर्ता				
	क. सार्वजनिक हित र नैतिकता विरुद्धको कसुर	५५	संख्या	८७	संख्या
	ख. सार्वजनिक अधिकारीको अखितयारीको अवज्ञा सम्वन्धी कसुर	०	संख्या	०	संख्या
	ग. सार्वजनिक शान्ति विरुद्धको कसुर	०		२	
	घ. सवारीज्यान क्षतिपुर्ति	१५	संख्या	९	संख्या
	ङ. कालो बजार	६	संख्या	०	संख्या
	च. नागरिकता सम्वन्धी	०	संख्या	१	संख्या
	छ. जुवा	७	संख्या	८	संख्या
	अन्य	०	संख्या	०	संख्या
१९	मुद्दा फैसला				

क्र.सं.	मुख्य क्रियाकलाप	२०७५/०७६ आ.ब.को उपलब्धी	एकाई	आ.ब. २०७६/७७ को उपलब्धी	
				परिमाण	एकाई
	क. सार्वजनिक हित र नैतिकता विरुद्धको कसुर	३४	संख्या	३१	संख्या
	ख. सार्वजनिक अधिकारीको अख्तियारीको अवज्ञा सम्वन्धी कसुर	०	संख्या	०	संख्या
	ग. सार्वजनिक शान्ति विरुद्धको कसुर	०	संख्या	०	संख्या
	घ. सवारीज्यान क्षतिपुर्ति	१२	संख्या	१२	संख्या
	ङ. कालो बजार	१६	संख्या	०	संख्या
	च. नागरिकता सम्वन्धी	०	संख्या	१	संख्या
	छ. जुवा	६	संख्या	१	संख्या
	अन्य (सार्वजनिक अपराध)	०	संख्या	८	संख्या
२०	जिल्ला सुरक्षा समितिको वैठक	१९	पटक	३४	पटक
२१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठक	९	पटक	१३	पटक
२२	वैदेशिक रोजगारी क्षतिपूर्ति				
	क. संख्या	६	जना	१	जना
	ख. रकम	7481262.0	रकम	609722.0	रकम
२३	सवारी दुर्घटना क्षतिपूर्ति				
	क. संख्या	१२	संख्या	१५	संख्या
	ख. रकम	6100000.0	रकम	6650000.0	रकम
२४	संघ संस्था, पत्रपत्रिका तथा हातहतियार				
	क. संघसस्था दर्ता	३७	संख्या	१९	संख्या
	ख. हातहतियार दर्ता	१	संख्या	०	संख्या
	ग. संघसस्था नविकरण	१६९	संख्या	११८	संख्या

क्र.सं.	मुख्य क्रियाकलाप	२०७५/०७६ आ.ब.को उपलब्धी	एकाई	आ.ब. २०७६/७७ को उपलब्धी	
				परिमाण	एकाई
	घ. हातहतियार नविकरण	४०	संख्या	४०	संख्या
	ङ. हातहतियार नामसारी	४	संख्या	२	संख्या
	च. पत्रपत्रिका दर्ता	१	संख्या	१	संख्या
	छ. सि.सि.टिभि/क्यामेरा जडान अनिमति लिएका/जानकारी गराएका	२६	संख्या	३४	संख्या
	ज. ड्रोन उडान अनुमति लिएका	३	संख्या	२	संख्या

पृष्ठभुमी :

मुलुकमा शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम गरी जनताको जीउ धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्नु गृह प्रशासनको मुख्य उद्देश्य हो । शान्ति सुव्यवस्था, अमनचयन, अपराध नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन तथा विधिको शासन कायम गरी विकास र सम्वृद्धिको लागि प्रमुख योगदान गर्नु गृह मन्त्रालयको प्रमुख दायित्व रहको छ । नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली २०७४ ले समेत गृह मन्त्रालयलाई सोही अनुसार जिम्मेवारी सुम्पेको छ ।

गृह मन्त्रालयले आफ्नो कार्यजिम्मेवारीमा रहेका कार्यहरू मन्त्रालय वा मातहतका विभागीय तथा जिल्लास्थित कार्यालयहरूबाट सम्पादन गर्दै आएको छ ।

गृह मन्त्रालय वा मातहतका सबै निकायहरूबाट हुने कार्यसम्पादनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष, पारदर्शी, जनउत्तरदायी र सहभागितामूलक बनाउदै गृह प्रशासनबाट प्राप्त हुने सेवा सुविधामा जनताको समान र सहज पहुँच सुनिश्चित गरी सुशासन प्रवर्द्धन गर्नका लागि विभिन्न कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू तर्जुमा तथा प्रभावकारी कार्यान्वयन हुदै आएको छ ।

गृह प्रशासन सञ्चालनमा जिम्मेवार पदाधिकारीहरूलाई जनअपेक्षित सेवा प्रवाहमा जवाफदेही, कानून कार्यान्वयनमा दृढ, प्रक्रियामा सरलीकरण र पारदर्शी एवम् नतिजामा उत्तरदायी बनाउन वि.स. २०७५ माघ देखि सबै प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूसँग र चालु आ.व. २०७६।७७ देखि विभागीय प्रमुखहरू लगायत मन्त्रालयका शाखा अधिकृत स्तरसम्मका कर्मचारीहरूसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यसम्पादन गर्ने संस्कृतिको विकास गरिएको छ । यसबाट तोकिएको कार्य समय, पदीय अधिकारको सिमा र सोपानसँग आवद्ध गर्दै समग्रतामा जनता र संगठन प्रति जवाफदेही बनाउदै सुशासन कायम गर्न, प्रशासनमा नवप्रवर्तन र सिर्जनशीलता अभिवृद्धि गरी गृह प्रशासनको समग्र कार्यसम्पादनको स्तर वढाउन तथा आन्तरिक क्षमता सुदृढ हुदै गएको छ । साथै गृह मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरूका प्रचलन र परम्पराबाट विकसित भएको असल अभ्यासहरूको जगेर्ना गर्न, संस्थागत स्मरणलाई व्यक्तिमुखी नभई संस्थामुखी बनाउन र उत्तराधिकारी व्यवस्थापनलाई सहज बनाइ समग्र संस्थागत सक्षमता अभिवृद्धिका लागि महाशाखा र शाखाहरूबाट सम्पादन गरिनुपर्ने मुख्य-मुख्य कार्यहरूको कार्यप्रक्रिया समावेश गरी कार्यसञ्चालन कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिएको छ ।

यसै सन्दर्भमा गृहप्रशासन सम्वद्ध विभिन्न ऐन कानूनमा भएका व्यवस्थाका अतिरिक्त विभागीय निकाय तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूबाट सम्पादन हुने सेवा प्रवाहमा सरलीकरणका लागि आवश्यक भई मन्त्रालयबाट जारी गरिएका निर्देशन तथा परिपत्रहरू संकलन गरी एकिकृत संग्रहको रुपमा यो पुस्तिका तयार पारिएको छ ।

यसले मन्त्रालयबाट वि.स. २०७२ देखि हालसम्म विभागीय निकाय तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूका लागि जारी गरिएका महत्वपूर्ण परिपत्रहरूलाइ विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरूका आधारमा वर्गीकरण गरी समावेश गरिएको छ । यसबाट मातहत विभाग तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूबाट सञ्चालित सेवा प्रवाहमा व्यावसायिकता अभिवृद्धि हुने, संस्थागत स्मरण कायम हुने, कार्यसम्पादनमा एकरुपता कायम हुने साथै छिटो छरितो सेवा प्रवाह हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
६	कारागार ऐन, २०१९	- जिल्लाको कारागारको प्रशासन एवं सो सम्बन्धी अन्य सबै व्यवस्थाको सामान्य रेखदेख गर्ने कर्तव्य सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीको हुने । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले ६ महीनामा एक पटक र आवश्यक देखेमा जहिलेसुकै कारागारको जाँच गर्नु गराउनु पर्ने । - कारागारका कर्मचारीले आफ्नो कर्तव्य पालन नगरेमा तीन महीना सम्म कैद वा दुईसय रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुबै गर्न मुद्दा मामिला हेरी किनारा गर्ने अधिकार प्रजिअमा रहने ।
७	कारागार नियमावली, २०२०	- बदमासी गरे बापत गोलघरमा राखिने कैदीको जनाउ जेलरले प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई तुरुन्तै गराउने नेपाल सरकारले सूचना गरेको उत्सवमा थुनुवा वा कैदी छोड्नु परेमा कारागार कार्यालयले ठेकुवा लगत बमोजिमका थुनुवा वा कैदीको कैद भुक्तानी कटाई बाँकी कैद देखाइएको लगत सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारी समक्ष पेश गर्नु पर्ने । - छुट्कारा पाएका कैदी वा थुनुवाहरु मध्ये धेरै टाढाको घरसम्म पुग्न खर्च नहुने व्यक्तिलाई सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीबाट निकासा भए बमोजिम आवश्यक बाटो खर्च दिइनेछ । - कैदीवन्दीहरूलाई नियमानुसार दिइने लुगाको निमित्त कपडाको किसिम र नमूना प्रमुख जिल्ला अधिकारीले पास गरिदिए बमोजिम तयार गरी दिइनेछ । - कारागार कैदी वा थुनुवालाई आए गएको चिट्ठीपत्र जेलरले सेंसर गर्दा देश लाई हानिकारक प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष कुनै किसिमको संकेत चिन्ह र सार्वजनिक हित बाहेक कुनै संगठन गर्ने विचार दर्शाएको चिठी पत्रपत्रिका जफत गरी कारवाईको निमित्त सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारी समक्ष पेश गर्नु पर्ने । - कैदको सजाय छोट्याउन जेलरले पेश गरेको रायमाथि विचार गरी उपयुक्त देखेमा जिल्ला प्रमुख अधिकारीले आफ्नो रायसाथ कारागार व्यवस्थापन विभागमा पठाउनु पर्ने । - कारागारमा रहेका कैदी वा थुनुवाहरुलाई असल मनोवृत्ति तर्फ उन्मुख गराउने किसिमको प्रशिक्षण योग्य व्यक्तिहरुबाट गराइनेछ । प्रशिक्षकलाई पारिश्रमिकको रुपमा एक पटकमा एक सय रुपैयासम्म दिइनेछ । जेलरले प्रशिक्षण दिने व्यक्ति तथा प्रशिक्षणको विषयको बारेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको निकासा लिनु पर्ने । - कैदी वा थुनुवालाई सरुवा गर्दा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरुले आपसमा परामर्श गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।
८	कालोबजार तथा केही सामाजिक अपराध तथा सजाय ऐन, २०३२	- कालोबजार तथा केही सामाजिक अपराध सम्बन्धि मुनासिब माफिकको उजूर परेमा वा विश्वास पर्दो सूचना प्राप्त भएमा वारेण्ट जारी गर्ने । - औषधिमा मिसावट र मिसावट भएको औषधिको बिक्री वाहेकका अन्य कसुरमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले मुद्दाको कारबाही र किनारा गर्ने ।
९	कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार (निवारण) ऐन, २०७१	- कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार सम्बन्धि उजूरीको शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकार सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई हुनेछ ।प्रमुख जिल्ला अधिकारी विरुद्धको उजूरीको कारबाही र किनारा गर्ने अधिकार सम्बन्धित प्रदेशको प्रमुख सचिवलाई हुनेछ ।

उद्देश्य :

परिपत्र संग्रह प्रकाशनका उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन्:

क. जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूबाट प्रवाह हुने सेवाहरूमा निश्चितता, एकरुपता कायम गर्नु ।

ख. जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवा तथा प्रक्रियाहरूका बारेमा संस्थागत स्मरण कायम गर्नु ।

ग. सेवा प्रवाहलाइ छिटो र छरितो रुपमा सम्पादन गर्न सहजीकरण गर्नु ।

मुख्य मुख्य विषयहरू :

यस संग्रहमा मन्त्रालयबाट जारी गरिएका वि.स. २०७२ देखि हालसम्मका महत्वपूर्ण नीतिगत निर्णय, कार्यकारी आदेश, निर्देशन/परिपत्रहरूलाई विषयक्षेत्रगत रुपमा समावेश गरिएको छ । निर्देशन/परिपत्रहरूलाई नागरिकता तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन, स्थानीय प्रशासन तथा प्रदेश समन्वय, विपद् व्यवस्थापन, मानव अधिकार प्रवर्द्धन,आन्तरिक प्रशासन, तथा सवारी व्यवस्थापन, आर्थिक प्रशासन, विभुषण व्यवस्थापन, लागूऔषध नियन्त्रण, सूचना तथा प्रविधि, गुनासो व्यवस्थापन, शान्ति सुरक्षा तथा अपराध नियन्त्रण, कर्मचारी प्रशासन, अध्यागमन तथा सीमा प्रशासन,राहत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन लगायतका विषयक्षेत्रका आधारमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

साथै प्रस्तुत परिपत्र संग्रहमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग सम्बन्धित विषयगत ऐन कानून र प्रमुख जिल्ला अधिकारी/सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी लगायत जिल्ला प्रशासन कार्यालयको अधिकार क्षेत्रसँग सम्बन्धित देहाय अनुसार ऐन कानूनहरूको कार्यान्वयनमा सहजीकरण समेत हुने गरी जारी भएका विभिन्न निर्देशनहरूको समेत संग्रह. गरिएका छन् । जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग सम्बन्धित विषयगत ऐन कानूनहरू र त्यसमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको प्रमुख भुमिकाका बारेमा हुने जानकारीले समेत कानून कार्यान्वयनमा सरलीकरण हुनेछ ।

गृह प्रशासनसँग सम्बन्धित ऐन तथा नियम र त्यसमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयको प्रमुख भुमिका

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
१	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग नियमावली, २०५९	अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसारको अधिकार कार्यान्वयन गर्ने ।
२	अध्यागमन ऐन, २०४९	अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसारको अधिकार कार्यान्वयन गर्ने ।
३	अध्यागमन नियमावली, २०५१	अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसारको अधिकार कार्यान्वयन गर्ने ।
४	उमेर, नाम र जात सच्याउने नियमहरु, २०१७	- प्रजिअले उमेर, नाम र जात सच्याउने सम्बन्धमा फैसला गर्ने । - नागरिकता र शैक्षिक प्रमाणपत्रमा उमेर, नाम र जात फरक परेमा सच्याउने फैसला गरी परीक्षा नियन्त्रकलाई फैसलाको नक्कल सहित पठाउने । - उमेर, नाम र जात फरक परेमा सच्याउने सम्बन्धमा आवश्यक भएमा समन जारी गर्न, साक्षीहरु उपस्थित गराउने, - लिखतहरु पेश गराउन, प्रमाण र सरजमीनहरु बुझ्न प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई नेपाल कानून बमोजिम जिल्ला अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।
५	उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५	अधिकार प्रत्यायोजन भएअनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।

सि.न	ऐन
६	कारागार ऐन, २
७	कारागार नियमा
८	कालोबजार तथा अपराध तथा स
९	कार्यस्थलमा हुने (निवारण) ऐन,

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
१७	जन्म मृत्यु तथा व्यक्तिगत घटना (दर्ता गर्ने) ऐन, २०३३	- यस ऐन अन्तर्गत सजाय हुने मुद्दाको कारवाई र किनारा गर्ने अधिकार प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई हुनेछ ।
१८	नेपाल नागरिकता ऐन, २०६३	- नेपाली नागरिकता जारी गर्ने अधिकारीको रुपमा कार्य गर्ने प्रमुख जिल्ला अधिकारीले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये वंशजको नाताले र जन्मको आधारमा नागरिकता प्रदान गर्ने अधिकार आफ्नो मातहतको अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्ने । - कसैले झुठो विवरण दिई नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र लिएको प्रमाणित हुन आएमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय वा अन्य निकायबाट जारी भएको भए सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीले नागरिकता रद्द गर्ने । - नेपाली नागरिकता त्याग भएमा अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।
१९	नेपाल नागरिकता नियमावली, २०६३	
२०	पशु बधशाला र मासु जाँच ऐन, २०५५	- यस ऐन अन्तर्गतको कसूर सम्बन्धी मुद्दा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले हेर्नेछ ।
२१	पशु बधशाला र मासु जाँच नियमावली, २०५७	
२२	पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५	- यस ऐन अन्तर्गतका कसुरजन्य कार्यहरूको मुद्दा हेर्ने अधिकार सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई हुनेछ ।
२३	पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६	
२४	प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३	- प्रमुख जिल्ला अधिकारीले आफ्नो इलाकामा रहेको पुरातात्विक वस्तुहरुको विवरण पुरातत्व विभागलाई दिनुपर्ने । - पुरातत्व विभागले दिएको आदेश नमानी निर्माण, मर्मत, थपघट वा पुननिर्माण गरेको घर वा भवनलाई नगर योजना स्वीकृत भएको ठाउँमा नगरविकास योजना कार्यान्वयन समितिले र नगरयोजना स्वीकृत नभएको ठाउँमा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीले पैतीस दिनको म्याद दिई भत्काउन आदेश दिन सक्नेछ । - कुनै व्यक्ति वा संस्थाले नियमानुसार स्वीकृति लिई उत्खनन् गर्दा पुरातात्विक महत्वको कुनै वस्तु वा स्मारक भेटिन आएमा त्यसको सूचना अठ्चालीस घण्टाभित्र पुरातत्व विभाग वा प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई दिनु पर्नेछ र प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तत्कालै पुरातत्व विभागलाई उक्त कुराको जानकारी दिनु पर्नेछ । - पुरातत्व विभागमा प्राप्त हुन आएको प्राचीन स्मारक वा पुरातात्विक वस्तु सम्बन्धित धनी वा गुठियारहरूले प्रतिस्थापना गर्न वा यथास्थानमै राख्न फिर्ता पाउँ भनी परेको निवेदन उपर फिर्ताका लागि वास्तविकताका आधारमा पुरातत्व विभाग सिफारिस गर्ने । - जुनसुकै अड्डा अदालतले अन्य प्रचलित नेपाल कानुनबमोजिम गर्दा गराउँदा प्राचीन स्मारक वा पुरातात्विक वस्तुको हकमा भने मालधनी जोसुकै भए तापनि त्यस्तो वस्तु नेपाल सरकारको पुरातत्व विभाग वा उक्त विभागले तोकिदिएको ठाउँमा पठाउनका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीकहाँ पठाउनु पर्छ र सो वस्तु मालधनीलाई दिने वा लिलाम गरिनेसमेत कुनै कारवाई गर्नु पर्दैन । यसरी उल्लेख भएको वस्तुको विगोको हकमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीद्वारा पञ्चकीर्ति मोल कायम गरी लिई प्रचलित नेपाल कानुनबमोजिम दिलाउने भराउने गर्नु पर्छ ।

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
१०	खाद्य ऐन, २०२३	- दूषित खाद्य पदार्थ वा न्यूनस्तरको खाद्य पदार्थको उत्पादन तथा विक्री वितरण गर्ने र झुक्यानमा पारी खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण गरेको कसूर सम्बन्धी मुद्दाको शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकार प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई हुनेछ ।
११	खाद्य नियमावली, २०२७	- उत्पादित खाद्य पदार्थ ऐनको दफा बमोजिम निधार्रित गुणस्तर वा मात्राको नभएमा सो शर्त अनुसारको व्यवस्था र गुण स्तरमा सुधार नगरेसम्मको लागि खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभागको सिफारिसमा सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीले त्यस्तो खाद्य उद्योगको उत्पादनमा रोक लगाउन सक्नेछ । - कुनै खाद्य पदार्थ दूषित वा न्यूनस्तरको हो भन्ने शंका लागेमा त्यस्तो खाद्य पदार्थ सिलबन्दी गरी सो खाद्य पदार्थका धनीलाई नै जिम्मा लगाई त्यसको भर्पाई लिई रोक्का राख्न सक्ने ।
१२	छापाखाना र प्रकाशन ऐन, २०४८	- छापाखाना दर्ता गर्ने । - पत्रपत्रिका दर्ता गर्ने ।
१३	छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी नियमावली, २०४९	- प्रमाणपत्र नलिई छापाखाना संचालन गरेमा,झुठा विवरण दिएमा, किताव नवुझाएमा,अनधिकृत रुपमा प्रकाशन गरेमा, प्रतिबन्धित प्रकाशन गरेमा, निषेधित प्रकाशन अनुवाद गरेमा, विदेशी प्रकाशन पैठारी गरेमा, प्रेस प्रतिनिधीको प्रमाणपत्र नलिई काम गरेमा जरिवाना गर्ने ।
१४	जलस्रोत ऐन, २०४९	- जिल्ला जलस्रोत समितिको अध्यक्ष
१५	जलस्रोत नियमावली, २०५०	
१६	जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४	- मुआब्जाको किसिम र सो निर्धारण गर्ने समितिको अध्यक्षको रुपमा रहने । - जग्गा प्राप्तिको सूचना जारी गर्ने । - जग्गालाई कब्जामा लिई जुन कार्यालय वा संस्थाको निमित्त जग्गा प्राप्त गरिएको हो सो कार्यालय वा संस्थालाई दिन सक्नेछ र तत्पश्चात सो जग्गालाई सम्बन्धित कामको निमित्त उपयोगमा ल्याउन सकिनेछ । यसरी जग्गा कब्जामा लिएपछि स्थानिय अधिकारीले सो कुराको सूचना नेपाल सरकारलाई दिनु पर्नेछ । - मुआब्जा पाउनेको नामावली प्रकाशन गर्ने । - नेपाल सरकार वा संस्थाको स्वामित्वमा आएको जग्गा नेपाल सरकारको लागि प्राप्त गरिएकोमा जग्गाको नामसारी र मालपोतको लगत कट्टा गर्ने । - विशेष परिस्थितमा जग्गा प्राप्त गर्न सक्ने विशेष अधिकार । - नेपाल सरकारले जग्गा प्राप्त नगर्ने निर्णय गर्ने । - क्षतिपूर्ति वा मुआब्जा लिनको लागि तोकिएको म्यादभित्र सरोकारवाला व्यक्तिले सो रकम लिन नआएमा वा लिन मन्जुर नगरेमा त्यस्तो क्षतिपूर्ति वा मुआब्जाको रकम बुझ्नको लागि तीन महिनाको अन्तिम म्याद दिई सूचना प्रकाशित गर्ने । सो म्यादभित्र पनि लिन नआउने सरोकारवाला व्यक्तिले त्यस्तो क्षतिपूर्ति वा मुआब्जा पाउने छैन र सो क्षतिपूर्ति वा मुआब्जाको रकम सञ्चित कोषमा दाखिल गरिनेछ । - ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूर सम्बन्धी मुद्दाको शुरु कारबाई र किराना गर्ने अधिकार प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई हुनेछ । - नोक्सानी बापत क्षतिपूर्ति दिइने ।

सि.न	ऐ
१७	जन्म मृत्यु त (दर्ता गर्ने) ऐ
१८	नेपाल नागरि
१९	नेपाल नागरि
२०	पशु बधशाला
२१	पशु बधशाल नियमावली,
२२	पशु स्वास्थ्य
२३	पशु स्वास्थ्य नियमावली,
२४	प्राचीन स्मा

जिम्मेवारी
त्येक वर्ष आषाढ मसान्तभित्र आफ्नो क वस्तुहरूको विवरण नियमावलीमा भएसम्म त्यस्तो वस्तुको फोटो समेत पठाउनु पर्नेछ । फ्नो जिल्लाभित्र कुनै पुरातात्विक वस्तु मा त्यसरी जानकारी पाएको मितिले सम्पूर्ण विवरण नियमावलीमा तोकिए सम्भव भएसम्म त्यस्तो वस्तुको फोटो समक्ष पठाउनु पर्नेछ ।
चारीहरू शान्ति सुरक्षा र सो ा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नियन्त्रण र बन्धमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले दिएको लना गर्नु प्रहरी कर्मचारीहरूको कर्तव्य ुख जिल्ला अधिकारीले गर्नु पर्ने अन्य र्नु जिल्ला प्रहरी कर्मचारीहरूको कर्तव्य ुख जिल्ला अधिकारीको अधिकार । आवत जावत हुने स्थानमा सभा गर्ने वा जन साधारणलाई असुविधा पर्ने वा शान्ति स् भन्ने उद्देश्यले प्रमुख जिल्ला अधिकारी निम्ति अख्तियार पाएका प्रहरी अधिकृतले ाउँ, बाटो र समय तोक्न सक्नेछ । स्तो सम्पत्ति रोक्का गरी सो रोक्का भएको ६ महिनाभित्र आफ्नो हक दाबीको सबूत नु भनी इश्तिहार जारी गर्न सक्नेछ । लिने र त्यसकोतायदाती खडा गरी प्रमुख ा गर्ने प्रत्येक प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य सो डायरी झिकाई जाँच्न सक्नेछ ।
तरिक व्यवस्था र अपराध अनुसन्धानको सम्पूर्ण प्रहरी कर्मचारीहरू प्रमुख जिल्ला ख र नियन्त्रणमा रहनेछन् । वा महानगरीय प्रहरी परिसरको प्रमुखले र्व सूचना प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई दिनु प्रमुख र जिल्ला प्रहरी प्रमुखको कासमुमा र्वाह गर्ने । कार्यसम्पादन फाराम मूल्याङ्कन गरी श्रावण मन्त्रालय र एक प्रति प्रहरी प्रधान कार्यालयमा क प्रति आफ्नै कार्यालयमा सिलबन्दी रुपमा ने वर्षको कम्तीमा एक पटक जिल्ला प्रहरी हरी परिसर, इलाका प्रहरी कार्यालय, प्रहरी रीक्षण गर्नु पर्नेछ ।

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
		- प्रत्येक इलाका प्रहरी कार्यालय, प्रहरी वृत्त, प्रहरी प्रभाग र प्रहरी चौकीमा रहेको डायरी तथा प्रहरी सम्बन्धी गोप्य प्रतिवेदन सहित अन्य अपराध सम्बन्धी सारांश प्रतिवेदन हेरी आफ्नो प्रतिक्रिया सहितको सूचना तुरुन्त जिल्ला प्रहरी कार्यालय वा महानगरीय प्रहरी परिसरको प्रमुखलाई दिनुपर्नेछ । यसरी निरीक्षण गर्दा जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा महानगरीय प्रहरी परिसरको प्रमुखले आफ्नो मातहतका प्रहरी कार्यालयहरूको निरीक्षण गरे वा नगरेको सम्बन्धमा समेत निरिक्षण गर्नु पर्नेछ । - सीमावर्ती इलाकामा घट्ने अपराध नियन्त्रण गर्न र तत्सम्बन्धी अनुसन्धान गर्ने काममा स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुखले पारस्परिक सहयोग पुऱ्याउने सिलसिलामा छिमेकी मित्र राष्ट्रका सीमावर्ती इलाकामा रहेका प्रहरी कार्यालयका समानस्तरका प्रहरी अधिकृतसँग आवश्यकता अनुसार छलफल गर्नु परेमा वा सोका लागि सम्बन्धित मित्र राष्ट्रमा जानु परेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई समेत जानकारी गराउनु पर्नेछ । - कर्तव्य पालनाको शिलशिलामा खटिएको वा खटिने क्रममा बाटोमा आउँदा जाँदा वा अन्य कार्य गर्दा बाटोबाट वा कार्यस्थलबाट अपहरणमा परी हत्या भएको भरपर्दो सूचना प्राप्त भएको तर लास फेला पर्न नसकेको अवस्थामा सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारी र सम्बन्धित प्रहरी कार्यालयको प्रमुखको संयुक्त प्रतिवेदनको आधार मा हत्या गरिएका प्रहरी कर्मचारीको परिवारलाई नियम अनुसारको बमोजिमको सुविधा दिइनेछ । - सुरक्षा प्रतिकूल क्रियाकलाप, खराब चरित्र भएका व्यक्ति, शङ्कित व्यक्ति तथा गतिविधिहरूको बारेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई प्रतिवेदन गर्ने ।
२७	भ्रष्ट्राचार निवारण ऐन, २०५९	- अधिकार प्रत्योजन भएअनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।
२८	मुलुकी अपराध संहिता, २०७४	**
२९	मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४	मुलुकी अपराध संहिता, २०७४ अनुसार प्रमुख जिल्ला अधिकारीले हेर्ने मुद्दाको फछ्यौंटको लागि मुलुकी फौजदारी कार्यविधि अनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।
३०	मुलुकी फौजदारी कार्यविधि नियमावली, २०७५	
३१	यातनासम्बन्धी क्षतिपूर्ति ऐन, २०५३	- पीडित व्यक्तिलाई क्षतिपूर्ति दिने सम्बन्धमा अन्तिम निर्णय भएपछि त्यस्तो निर्णयको सूचना पाएको मितिले एक वर्षभित्र पीडित व्यक्ति वा निजको मृत्यु भएकोमा निजको नजिकको हकवालाले क्षतिपूर्तिको रकम पाउन पीडित व्यक्ति थुनामा रहेको जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारी समक्ष क्षतिपूर्ति दिने सम्बन्धमा जिल्ला अदालतबाट भएको निर्णयको प्रतिलिपि सहित निवेदन प्राप्त भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निवेदकलाई क्षतिपूर्तिको रकम दिनु पर्नेछ ।
३२	राज्य विरुद्धको अपराध र सजाय ऐन, २०४६	- अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
		- प्रमुख जिल्ला अधिकारीले प्रत्येक वर्ष आषाढ मसान्तभित्र आफ्नो जिल्लाभित्र रहेका पुरातात्विक वस्तुहरूको विवरण नियमावलीमा तोकिए बमोजिम भरी सम्भव भएसम्म त्यस्तो वस्तुको फोटो समेत मुख्य पुरातत्व अधिकृतसमक्ष पठाउनु पर्नेछ । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले आफ्नो जिल्लाभित्र कुनै पुरातात्विक वस्तु फेला परेको जानकारी पाएमा त्यसरी जानकारी पाएको मितिले पैंतीस दिनभित्र सो वस्तुको सम्पूर्ण विवरण नियमावलीमा तोकिए बमोजिमको फाराममा भरी सम्भव भएसम्म त्यस्तो वस्तुको फोटो समेत मुख्य पुरातत्व अधिकृतसमक्ष पठाउनु पर्नेछ ।
२५	प्रहरी ऐन, २०१२	- जिल्लास्तरीय प्रहरी कर्मचारीहरू शान्ति सुरक्षा र सो सम्बन्धी प्रशासनका सम्बन्धमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नियन्त्रण र निर्देशनमा रहने छन सो सम्बन्धमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले दिएको आदेश तथा निर्देशनको पालना गर्नु प्रहरी कर्मचारीहरूको कर्तव्य हुनेछ । कानुनबमोजिम प्रमुख जिल्ला अधिकारीले गर्नु पर्ने अन्य काममा निजलाई सहयोग गर्नु जिल्ला प्रहरी कर्मचारीहरूको कर्तव्य हुनेछ । - वारेण्ट इत्यादि जारी गर्ने प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अधिकार । - सार्वजनिक बाटो, सडक वा आवत जावत हुने स्थानमा सभा गर्ने वा जुलुस निकाल्ने सम्बन्धमा जन साधारणलाई असुविधा पर्ने वा शान्ति भङ्ग हुने स्थिति उत्पन्न नहोस् भन्ने उद्देश्यले प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा निजबाट त्यस कामका निम्ति अख्तियार पाएका प्रहरी अधिकृतले सभा वा जुलुसका निम्ति ठाउँ, बाटो र समय तोक्न सक्नेछ । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले त्यस्तो सम्पत्ति रोक्का गरी सो रोक्का भएको धनमालको फाँटवारी खोली ६ महिनाभित्र आफ्नो हक दाबीको सबूत समेत लिई दावी गर्न आउनु भनी इश्तिहार जारी गर्न सक्नेछ । - बेवारिसी सम्पत्तिको जिम्मा लिने र त्यसकोतायदाती खडा गरी प्रमुख जिल्ला अधिकारी कहाँ पेश गर्ने प्रत्येक प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य हुन्छ । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले सो डायरी झिकाई जाँच्न सक्नेछ ।
२६	प्रहरी नियमावली, २०७१	- प्रहरीको अनुशासन, आन्तरिक व्यवस्था र अपराध अनुसन्धानको कुरामा बाहेक जिल्लाका सम्पूर्ण प्रहरी कर्मचारीहरू प्रमुख जिल्ला अधिकारीको सामान्य रेखदेख र नियन्त्रणमा रहनेछन् । - जिल्ला प्रहरी कार्यालय वा महानगरीय प्रहरी परिसरको प्रमुखले जिल्ला छोड्दा त्यसको पूर्व सूचना प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई दिनु पर्नेछ । - महानगरीय प्रहरी परिसर प्रमुख र जिल्ला प्रहरी प्रमुखको कासमुमा सुपरीवेक्षकको भुमिका निर्वाह गर्ने । - आफूसमक्ष पेश भएको कार्यसम्पादन फाराम मूल्याङ्कन गरी श्रावण मसान्तसम्ममा एक प्रति मन्त्रालय र एक प्रति प्रहरी प्रधान कार्यालयमा सिलबन्दी गरी पठाई एक प्रति आफ्नै कार्यालयमा सिलबन्दी रुपमा राख्नु पर्नेछ । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले वर्षको कम्तीमा एक पटक जिल्ला प्रहरी कार्यालय, महानगरीय प्रहरी परिसर, इलाका प्रहरी कार्यालय, प्रहरी वृत्त र प्रहरी प्रभागको निरीक्षण गर्नु पर्नेछ ।

सि.न	ऐन
२७	भ्रष्ट्राचार निवा
२८	मुलुकी अपराध
२९	मुलुकी फौजदारी
३०	मुलुकी फौजदा २०७५
३१	यातनासम्बन्धी
३२	राज्य विरुद्धको अप

वारी
यन गर्ने ।
यन गर्ने ।
यन गर्ने ।
अध्यक्षको रुपमा कार्य गर्ने । ा अधिकारीको आदेश बमोजिम उपलब्ध जुनसुकै व्यक्ति वा र्ने अधिकार सुरक्षा निकायलाई
रकार, स्थानीय तह र प्रमुख आफ्ना भवन लगायत अन्य गि आवश्यक परेमा उपलब्ध
कार्य गरेमा मुद्दाको कारबाही र छ ।
सफारिस लगायतका कार्यहरु नुसारको अधिकार कार्यान्वयन
, राख्ने, प्रयोग गर्ने, बिक्री वहन गर्ने र पैठारी गर्ने काममा
खटाएको कुनै राजपत्राङ्कीत वा कर्मचारीले इजाजतपत्र अन्तर्गत राख्ने, प्रयोग गर्ने, बिक्री गर्ने, भैरहेको कुनै ठाउँ वा बोझ र त्यहाँ रहेको कुनै विष्फोटक छ । ठाउँ वा बोझ बाहकमा वा खए बमोजिमको कुनै दुर्घटना अधिकारीले सो दुर्घटनाको क अन्यत्र त्यस्तो कुनै दुर्घटना दुर्घटनाको कारणको जाँचबुझ
राख्ने, प्रयोग गर्ने, बिक्री वहन गर्ने र पैठारी गर्ने काममा र्ने, कब्जा गर्ने, रोक्का गर्ने र धिकार

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
४३	स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८	- जिल्लाको सामान्य प्रशासन सञ्चालन गर्नको लागि प्रत्येक जिल्लामा एउटा जिल्ला प्रशासन कार्यालय रहने र । सो कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकारीको रूपमा काम समेत गर्ने गरी प्रत्येक जिल्लामा एकजना प्रमुख जिल्ला अधिकारी रहने । - जिल्ला सुरक्षा समितिको अध्यक्षको भुमिका निर्वाह गर्ने । - कर्फ्यु लगाउन सक्ने । दङ्गाग्रस्त क्षेत्र घोषित गर्न सक्ने - जिल्ला स्तरका कार्यालयहरू माथि रेखदेख, नियन्त्रण र निर्देशन दिने । - जिल्लामा शान्ति, व्यवस्था र सुरक्षा कायम राख्ने, स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका विकास कार्यहरूमा सहयोग पुऱ्याउने, जिल्लाभित्र रहेको नेपाल सरकारको सबै सम्पत्तिको रेखदेख, सम्भार तथा मर्मत गर्ने, गराउने दायित्व । - जिल्लामा शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने कामको लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालयले प्रमुख जिल्ला अधिकारीको प्रत्यक्षः नियन्त्रण र निर्देशनमा रही काम गर्नु पर्नेछ - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जिल्ला प्रहरी कार्यालय, ईलाका प्रहरी कार्यालय र प्रहरी चौकी समेत ठीक अवस्थामा रहे नरहेको, प्रहरी कर्मचारी र अधिकृत जवानहरूले कानून बमोजिम काम कारवाही गरे नगरेको भन्ने कुराको आवश्यक जाँचबुझ गर्ने । - मुद्दा मामिला र पुनरावेदन सम्बन्धी अधिकार - अम्मल खाई सार्वजनिक स्थानमा बसेर लापरबाही साथ बोली हिंड्ने वा जथाभावी गर्ने व्यक्तिलाई प्रमुख जिल्ला अधिकारीले पक्रन लगाई अम्मलले नछाडेसम्म थुन्न सक्नेछ र अम्मलले छाडेपछि निजलाई मौखिक नसिहत दिन र फेरि पनि सोही कसूर गरेमा निजलाई पटकै पिच्छे बढीमा ड्डएक हजार रूपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ । - बेवारिसी मालसामान फेला परेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जाँचबुझ गर्दा नेपाल सरकारलाई कुनै रकम तिर्नु पर्ने ठहरिएको व्यक्तिको मालसामान भएमा सो कायान्वित गर्न चाहिने जति मालसामान बिक्री गरी सरकारी कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले बाघ, चितुवा वा अन्य हिंस्रक जनवारले आफ्ना जिल्लाभित्रका कुनै ठाउँमा दुःख दिएको कुरा नगरपालिका वा गाउँपालिकाले प्रतिवेदन गरेमा सो जनावरलाई मार्न लगाई छाला एवं शरीरका अन्य भाग सम्बन्धित वन कार्यालयमा बुझाइदिन वा ड्डवन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयले निर्देशन दिए बमोजिम गर्नु पर्दछ । - कसैले कुनै मालसामान बिक्री गर्दा अनुचित नाफा खाई नाजायज फाइदा उठाएमा त्यस्तो विक्रेतालाई खरीद बिक्री भएको मालसामानको परिमाण र मोलको विचार गरी प्रमुख जिल्ला अधिकारीले एक हजार रूपैयाँसम्म जरिवाना वा तीन महीनासम्म कैद गर्न वा दुबै सजाय गर्न सक्ने । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले आफ्नो जिल्लाभित्रको सार्वजनिक धारा, कुवा, पोखरी, पँधेरो, पाटी पौवा, सत्तल धर्मशाला, मन्दिर, गुफा, पुल आदिको लगत लिई राख्नुपर्छ र भत्की बिग्री, नोक्सान हुन लागेमा त्यसको धनी, वारिस नगरपालिका वा गाउँपालिका वा गुठी संस्थानद्वारा मरमत गर्न लगाउनु पर्दछ ।

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
३३	राहदानी ऐन, २०२४	अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।
३४	राहदानी नियमावली, २०६७	
३५	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८	अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।
३६	लागु औषध (नियन्त्रण) ऐन, २०३३	अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसार कार्यान्वयन गर्ने ।
३७	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४	- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति को अध्यक्षको रुपमा कार्य गर्ने । - विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा उपलब्ध जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार सुरक्षा निकायलाई हुनेछ । - नेपाल सरकार, प्राधिकरण, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश अनुसार आफ्ना भवन लगायत अन्य संरचना आपत्कालीन प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा उपलब्ध गराउने, - यस ऐन अन्तर्गतको कुनै कसुरजन्य कार्य गरेमा मुद्दाको कारबाही र किनारा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले गर्नेछ ।
३८	विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६	
३९	विभूषण ऐन, २०६४	- जिल्ला स्तरवाट गरिने विभुषण सिफारिस लगायतका कार्यहरु लगायत अधिकार प्रत्यायोजन भए अनुसारको अधिकार कार्यान्वयन गर्ने ।
४०	विभूषण नियमावली, २०६५	
४१	बिष्फोटक पदार्थ ऐन, २०१८	- विष्फोटक पदार्थलाई उत्पादन गर्ने, राख्ने, प्रयोग गर्ने, बिक्री गर्ने, परिवहन गर्ने र पैठारी गर्ने , परिवहन गर्ने र पैठारी गर्ने काममा नियन्त्रण अधिकार - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले वा निजले खटाएको कुनै राजपत्राङ्कीत वा घटीमा नायब निरीक्षक दर्जाका प्रहरी कर्मचारीले इजाजतपत्र अन्तर्गत कुनै विष्फोटक पदार्थ उत्पादन गर्ने, राख्ने, प्रयोग गर्ने, बिक्री गर्ने, परिवहन गर्ने वा पैठारी गर्ने काम भैरहेको कुनै ठाउँ वा बोझ बाहकमा गई निरीक्षण र जाँचबुझ गर्न र त्यहाँ रहेको कुनै विष्फोटक पदार्थको नमूना मूल्य तिरी लिन सक्नेछ । - नेपाली सेनाको नियन्त्रणमा रहेको कुनै ठाउँ वा बोझ बाहकमा वा त्यसको आसपासमा दफा ८ मा लेखिए बमोजिमको कुनै दुर्घटना भएमा सरोकारवाला नेपाली सेनाका अधिकारीले सो दुर्घटनाको कारणको जाँचबुझ गर्नुपर्छ र सो बाहेक अन्यत्र त्यस्तो कुनै दुर्घटना भएमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले सो दुर्घटनाको कारणको जाँचबुझ गर्नु पर्दछ ।
४२	बिष्फोटक पदार्थ नियम, २०२०	- विष्फोटक पदार्थलाई उत्पादन गर्ने, राख्ने, प्रयोग गर्ने, बिक्री गर्ने, परिवहन गर्ने र पैठारी गर्ने , परिवहन गर्ने र पैठारी गर्ने काममा नियन्त्रण .निरीक्षण गर्ने, खोजतलासी गर्ने, कब्जा गर्ने, रोक्का गर्ने र हटाउने अधिकार तथा गिरफ्तार गर्ने अधिकार

सि.न	ऐन
४३	स्थानीय प्रशासन

जिम्मेवारी
गा वा सामुदायिक जग्गामा आफ्नो हक नु हुँदैन । कसैले त्यस्तो जग्गामा घर रेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले त्यस्तो गर्ने आदेश दिन सक्नेछ
कुनै व्यक्तिलाई नियन्त्रण नगरी त्यसै समाजलाई खतरा हुन्छ भन्ने लागेमा को संरक्षक वा माथवर भए संरक्षक वा र संरक्षक वा माथवर नभए निजलाई ौषधि उपचारको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । प्रमाणपत्र चाहियो भनी प्रमुख जिल्ला आएमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जाँची ँ दस्तुर लिई आवश्यक प्रमाणपत्र दिन
क पूजा आजा चलाउनु पर्ने अवस्थामा न्माष्टमी, महाशिवरात्री, रामनवमी र ाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना गर्न मनाई गरी तोकिदिएको धार्मिक ध गरेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जरिबाना गर्न सक्नेछ र प्रमुख जिल्ला ो आदेश उपर पुनरावेदन लाग्नेछैन । ाई सम्बन्धित नगरपालिकाले पक्री ला अधिकारीले त्यस्तो गाई वस्तुलाई व्यवस्थित गर्ने ।
नै साक्षीबाट केही बुझ्नु पर्ने देखेमा त्यस्तो साक्षीलाई समाव्हान जारी गरी
उँदा अनावश्यक ढिलाई वा खर्च हुने शेष अदालतलाई लागेमा बन्द सवाल ल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीले साक्षी विशेष अदालतले आदेश गर्न सक्नेछ ।
लक अखण्डता वा सार्वजनिक शान्ति र्न सक्ने कुनै काम कुरा गर्नबाट कुनै पर्याप्त आधार भएमा प्रमुख जिल्ला अवधिसम्म कुनै खास ठाउँमा नजर न्नेछ ।

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
४७	संस्था दर्ता ऐन, २०३४	- संस्था दर्ता गर्ने आदेश दिने।नविकरण गर्ने । - संस्थाको कुनै सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा त्यस्तो सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा वा रोक्का राख्ने बाट लिई संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिन सक्नेछ । - संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर - आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब आफूले नियुक्त गरेको कुनै अधिकृतद्वारा जाँच गराउन सक्नेछ । हिसाब जाँच गराए वापत हिसाब जाँचबाट देखिन आएको संस्थाको मौज्दात रकमको सयकडा तीन प्रतिशतमा नबढाइ आफूले निर्धारित गरेको दस्तूर असूल गरी लिन सक्नेछ । - दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा त्यस्ता संस्थाका प्रवन्ध समितिका सदस्यहरुलाई जनही दुई हजार रुपैयाँसम्म जरीवाना गर्न सक्नेछ ।
४८	संस्था दर्ता नियमावली, २०३४	
४९	सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४	- जिल्लाभित्रका सरकारी सेवा प्रदायक निकायहरुको काम कारबाहीको अनुगमन र मूल्याङ्कन गरी सार्वजनिक सेवा वितरण प्रणालीलाई बढी व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन जिल्ला अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिको संयोजक को रुपमा कार्यगर्ने । - अदालत र रक्षा सम्बन्धी निकाय बाहेक अन्य जिल्लास्थित कार्यालय तथा विकास आयोजनाको वर्षमा एकपटक सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निरीक्षण गर्नु पर्नेछ ।
५०	सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) नियमावली, २०६५	
५१	शिक्षा ऐन २०२८	- जिल्ला शिक्षा समितिको सदस्यको भुमिका - यस ऐन बमोजिम सजाय हुने कसुर सम्वन्धी मुद्दामा कारवाही र किनारा गर्ने ।
५२	शिक्षा नियावली २०५९	- जिल्ला अनौपचारिक शिक्षा समितिको सदस्य - माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा समन्वय समितिको अध्यक्षता - वृत्ति सिफारिस समितिको अध्यक्षता - विद्यालयको सम्पत्ति सुरक्षा समितिको अध्यक्षता - प्रमाणपत्र छानविन समितिको अध्यक्षता
५४	सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४	- Pro active Disclosure - सूचना अधिकारीको व्यवस्था - सूचना अधिकारीहरुको नियमित वैठक
५५	सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५	
५६	सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९	- कुनै सवारी दुर्घटना भएमा दुर्घटना हुने वित्तिकै त्यस्तो सवारी साधनको धनी वा व्यस्थापकले दुर्घटनास्थल रहेको जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारी समक्ष बीमाको प्रमाणपत्र र बीमालेख बुझाउनु पर्नेछ । - प्रमुख जिल्ला अधिकारीले यस परिच्छेद बमोजिमको बीमाको रकम दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको अवस्थामा दुर्घटना भएको एक्काइस दिनभित्र मृतकको हकवालालाई र अन्य अवस्थामा तीन महिनाभित्र सम्बन्धित व्यक्तिलाई सम्बन्धित सवारी धनी वा व्यवस्थापकको रोहवरमा बिमकबाट उपलब्ध गराइदिनु पर्नेछ ।
५७	सवारी तथा यातायात व्यवस्था नियमावली, २०५४	
५८	होटेल व्यवस्था तथा मदिराको बिक्री वितरण (नियन्त्रण) ऐन, २०२३	- ऐनमा उल्लेखित व्यवस्था उल्लंघन गर्ने होटेल वा पसलको मालिक वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई बढीमा ३ महीनासम्म कैद वा पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय गर्न सक्नेछ ।
५९	होटेल व्यवस्था तथा मदिराको बिक्री वितरण (अधिकारी तोक्ने) नियमहरु, २०२४	

सि.न	ऐन र नियमावली	प्रमुख जिम्मेवारी
		- सरकारी जग्गा सार्वजनिक जग्गा वा सामुदायिक जग्गामा आफ्नो हक कायम नभै कसैले घर बनाउनु हुँदैन । कसैले त्यस्तो जग्गामा घर बनाएमा वा बनाउन प्रयत्न गरेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले त्यस्तो व्यक्तिलाई घर बनाउन रोक्का गर्ने आदेश दिन सक्नेछ - मानसिक सन्तुलन गुमाएको कुनै व्यक्तिलाई नियन्त्रण नगरी त्यसै छाडा राखेमा कुनै व्यक्ति वा समाजलाई खतरा हुन्छ भन्ने लागेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निजको संरक्षक वा माथवर भए संरक्षक वा माथवर जिम्मा लगाउनु पर्नेछ र संरक्षक वा माथवर नभए निजलाई नजिकको अस्पतालमा राखी औषधि उपचारको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । - कसैलाई कसैसँगको नाताको प्रमाणपत्र चाहियो भनी प्रमुख जिल्ला अधिकारी समक्ष निवेदन दिन आएमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जाँची बुझी ठीक ठहरेमा पाँच रूपैयाँ दस्तुर लिई आवश्यक प्रमाणपत्र दिन सक्नेछ । - परम्परादेखि चलिआएको धार्मिक पूजा आजा चलाउनु पर्ने अवस्थामा बाहेक बुद्ध जयन्ती, कृष्ण जन्माष्टमी, महाशिवरात्री, रामनवमी र एकादशीको पर्वको दिन वा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी पशुपंक्षी वध गर्न मनाई गरी तोकिदिएको धार्मिक स्थलमा कसैले पशुपन्छीको वध गरेमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निजलाई पाँचसय रूपैयाँसम्म जरिबाना गर्न सक्नेछ र प्रमुख जिल्ला अधिकारीको त्यस्तो जरिबानाको आदेश उपर पुनरावेदन लाग्नेछैन । - सडकमा छाडा गाइवस्तुलाई सम्बन्धित नगरपालिकाले पक्री नथुनेको अवस्थामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले त्यस्तो गाई वस्तुलाई पक्री लिलाम गर्ने । - सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख व्यवस्थित गर्ने ।
४४	सशस्त्र प्रहरी ऐन, २०५८	- मुद्दाको सुनुवाइको क्रममा कुनै साक्षीबाट केही बुझ्नु पर्ने देखेमा सशस्त्रप्रहरी विशेष अदालतले त्यस्तो साक्षीलाई समाव्हान जारी गरी बुझ्न सक्नेछ । तर बुझ्नु पर्ने साक्षीलाई बोलाउँदा अनावश्यक ढिलाई वा खर्च हुने वाअसुविधा हुने सशस्त्र प्रहरी विशेष अदालतलाई लागेमा बन्द सवाल गरी साक्षी रहेको वा बसेको जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीले साक्षी बुझी पठाउने गरी सशस्त्रप्रहरी विशेष अदालतले आदेश गर्न सक्नेछ ।
४५	सशस्त्र प्रहरी नियमावली, २०७२	
४६	सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६	- नेपालको सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता वा सार्वजनिक शान्ति र व्यवस्थामा तत्काल खलल पर्न सक्ने कुनै काम कुरा गर्नबाट कुनै व्यक्तिलाई रोक्नु पर्ने उचित र पर्याप्त आधार भएमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीले निजलाई कुनै खास अवधिसम्म कुनै खास ठाउँमा नजर बन्द राख्ने आदेश जारी गर्न सक्नेछ । - स्थानहदको आदेश जारी गर्ने ।

सि.न	ऐन र
४७	संस्था दर्ता ऐन,
४८	संस्था दर्ता नियम
४९	सुशासन (व्यवस्थ ऐन, २०६४
५०	सुशासन (व्यवस्थ नियमावली, २०६
५१	शिक्षा ऐन २०२८
५२	शिक्षा नियावली
५४	सूचनाको हकसम
५५	सूचनाको हकसम्ब
५६	सवारी तथा यात २०४९
५७	सवारी तथा यात नियमावली, २०५
५८	होटेल व्यवस्था वितरण (नियन्त्र
५९	होटेल व्यवस्था वितरण (अधिका २०२४

दफा	कसुर	सजाय
११३	सार्वजनिक बाटो, नदी वा स्थलमा खतरा वा बाधा पुऱ्याउन नहुने	२५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना
११६	पशुपंक्षी राख्दा वा पाल्दा लापरवाही गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
११७	आफ्नो पशुपंक्षी अर्काको घर जग्गा वा सार्वजनिक बाटोघाटो वा सार्वजनिक स्थलमा छाडा छोड्न नहुने	३ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
११८	अभद्र व्यवहार गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
१२२	सार्वजनिक स्थानमा यौनाङ्ग देखाउन नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
१२३	सार्वजनिक स्थानमा यौन क्रिया गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
१२४	सार्वजनिक उपद्रयाईं गर्न नहुने	२५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना।
१२५	जुवा खेल्न वा सट्टाबाजी गर्नु नहुने	३ महिनासम्म कैद वा ३० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना।
परिच्छेद १० भेदभाव तथा अन्य अपमानजनक व्यवहार सम्बन्धी कसुर		
१६५	सामाजिक रीति स्थितिमा खलल पार्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
परिच्छेद २७ पशुपन्छी सम्बन्धी कसुर		
२९०	पशुपक्षी प्रति निर्दयी व्यवहार गर्न नहुने	३ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
२९१	सार्वजानिक स्थलमा पशु वा पक्षी मार्न नहुने	१ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
परिच्छेद ३ सार्वजानिक अधिकारीको अख्तियारीको अवज्ञा सम्बन्धी कसुर		
७५	समाह्वान, इतलायनामा इत्यादिको तामेलीमा बाधा पुर्याउन नहुनेः	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय गर्ने। राष्ट्रसेवकले गरेको भए ३ महिनासम्म कैद थप ।
७६	समाह्वान, इतलायनामा, सूचना वा आदेश नबुझी फर्काउन नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
७७	समाह्वान, इतलायनामा, सूचना वा आदेश तामेल हुन नदिई छली हिड्न नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
७८	समाह्वान, इतलायनामा इत्यादि च्यात्न वा उप्का(उन नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै

** मुलुकी अपराध, संहिता २०७४ अन्तर्गत
प्रमुख जिल्ला अधिकारीले हेर्ने मुद्दा (कसुर र सजाय)

दफा	कसुर	सजाय
परिच्छेद २ सार्वजनिक शान्तिविरुद्धको कसुर		
६०	गैरकानूनी भेला गर्न नहुने	६ महिनासम्म कैद र ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना
६१	गैरकानूनी भेला रोक्ने वा भङ्ग गर्ने आदेश उल्लङ्घन गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजारसम्म जरिवाना वा दुवै
६४	हूलदङ्गा गर्न नहुने	हुलदङ्गा भइसकेकोमा १ वर्षसम्म कैद र हुलदङ्गा भइरहेकोमा ६ महिना सम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
६५	सार्वजनिक शान्ति खलल पार्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद र १० हजारसम्म जरिवाना
६६	राष्ट्रसेवकलाई बाधा विरोध गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
६९	कर्फ्यु उल्लङ्घन गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
७०	झुठ्ठा अफवाह फैलाउन नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
७१	शान्ति भङ्ग गर्न घर, जग्गा वा सवारी साधन दिन नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
७२	संवेदनशील सार्वजनिक क्षेत्रमा मशाल जुलुश गर्न नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
परिच्छेद ३ सार्वजानिक अधिकारीको अख्तियारीको अवज्ञा सम्बन्धी कसुर		
८४	झुठ्ठा जानकारी दिन नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
८५	बाधा विरोध गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
८६	राष्ट्र सेवकलाइ मद्दत दिन इन्कार गर्न नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
८७	आदेशको अवज्ञा गर्न नहुने	६महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै

दफा	
११३	सार्वजनिक ब पुऱ्याउन नहुने
११६	पशुपंक्षी राख्द
११७	आफ्नो पशुपं बाटोघाटो वा
११८	अभद्र व्यवहार
१२२	सार्वजनिक स
१२३	सार्वजनिक स
१२४	सार्वजनिक उ
१२५	जुवा खेल्न
परिच्छेद १० भेद	
१६५	सामाजिक रीि
परिच्छेद २७ प	
२९०	पशुपक्षी प्रति
२९१	सार्वजानिक स
परिच्छेद ३ सार्व	
७५	समाह्वान, इ पुर्याउन नहुने
७६	समाह्वान, इ फर्काउन नहु
७७	समाह्वान, इ हुन नदिई छल
७८	समाह्वान, इ उन नहुने

दफा	कसुर	सजाय
७९	झुठ्ठो तरिकाले म्याद तामेल गर्न नहुने	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
८०	लिखत पेश गर्न इन्कार गर्न नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
८२	शपथ गर्न इन्कार गर्न नहुने	३ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
८३	जवाफ दिन इन्कार गर्न नहुने	६ महिनासम्म कैद वा ५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै
परिच्छेद ४ सार्वजानिक न्याय विरुद्धका कसुर		
९८	झुट्टा उजुरी दिन नहुने	जुन कसुरको झुटो अभियोग लगाएको हो त्यस्तो कसुरमा हुन सक्ने सजायको उपल्लो हदको आधासम्म सजाय साथै कुनै हानी नोक्सानी भएको भए क्षतिपूर्ति कसुरदारबाट भराई दिने।
१००	जमानतको शर्त विपरीत अनुपस्थित हुन नहुने:	१ वर्षसम्म कैद वा १० हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुवै

अनुसूची-१

नागरिक सेवा वडापत्र

gful/s ;]f i8fk

q=;=	kbfg ul/g];]f÷sfo{	;nUg ug{kg]{ sfuhftx? / ;Dks{/fVq'kg] sf7f g=+	nfUg];]f b:t/	nfUg];do	lhDd]f/ kbflwsf/L	ph/L ;Gq] clwsf/L
!	**gful/stf :DjGwL** -s_ i≠h gkfnL gful/stf kDf0fkq -v_ j}flxs cl=sjt gful/stf kDf0fkq -dlxnfsf nflu_	➢ gful/stf zfvfsf]gful/s i8fkq x]/f] ➢ sf7f g=+ s sfp06/	➢ ?= !).- sf]l6s6	kDf0f ku]sfdf k]z ePs}lbg	➢ ;klhc sf7f g=+# ➢ kz'f;sLo clwsjtx? sf] g=+!# / !$	k|lh=c= if ;=k|lh=c=
	-u_ gful/stf kDf0fkqsf]k|tlnkL -3_ pd] jf h:d ldlt ;Rofpg]	➢ gful/stf zfvfsf]gful/s i8fkq x]/f] ➢ sf7f g=+!^ v sfp06/	➢ ?= !#.- sf]l6s6			

@	**/fxbfgL :DjGwL** -s_ /fxbfgL kmf/fd ;snng÷l;kmf/l -v_ /fxbfgL ljt/ -u_ MRP df ljj/0f ;zfl -3_ gfafns kl/ro kq	➢ /fxbfgL zfvfsf] gful/s j8fkq xg'{kf]\ ➢ sf7f g=!& s sfp06	➢ ?=%))).– /fhZj ➢ x/fPsf] RofltP, sd6 ePsfnf0{?= !),))) ➢ bt;]fsf]nflu lhNnfn] l;kmfl/;dfq ul/	/fxbfgL agfk't eP kl5	➢ ;klhc sf7f g=# ➢ kzf;slo clwstx? sf] g=!# / !$	k|lh=c= if ;=k|lh=c=
#	**kzf;g :DjGwL** -s_ ugf;fjf 7f8f]ph -v_ gfjfnssf]pd] kdf0ft . -u_ kfl/jfl/s k];g, ;ky kq / /xn kxn ;DjGwL l;kmfl/ -3_ cGo Joxf7f kdf0f -a_ zflGt ;'/lff ;DjG -r_ ;=yf b -5_ ;=yf gljs/ -h_ ;=yf btf{sf]kdf0fkq tyf :jLs[t ljwfgsf]k|tlnkL lbg -em_ ;=yfsf]ljwfg ;zfl -`_ lhNnfdf ;=vfsf]zfvf vf]g]:jLs[t -6_ kq klqsf btf{5fkfvfgf b -7 xftxltof/ gfd;f/L / xftxltof/ gljs/0f -8_ CCTV/Camera h8fg cgdlt	➢ kzf;g zfvfsf] gful/s j8fkq xg'{kf] ➢ sf7f g=৬	➢ k[o]s lgj]bgdf ?= !).– sf] l6s6 nfUg ➢ lgodfg';f/sf]/fhZj b:t	kdf0f kus'df kzf ePs}lbg	➢ ;klhc sf7f g=# ➢ kzf;slo clwstx? sf] g=!# / !$	k|lh=c= if ;=k|lh=c=

$	**d2f if sfod :DjGwL** -s_ ljjfx btf{ -v_ gfd, y/, pd]/ cflb km/s k/]sf] ;DjGwL kl/lrt -u_ xftxltof/ v/vhgf ;DaGwL -3_ blift vfB ;DaGwL -ª_ sfnf]jhf/L ;DaGwL -r_ ;fj{hlgs ck/fw ;DaGwL -5_ lfltkl't{ ;DaGwL	➢ d2f zfvfsf] ➢ gful/s j8fkq xf]nf] ➢ sf7f g=!२	➢ lgjlbgdf ?=!) sf]l6s6 ➢ k|j]nf cg';	klr0f ku]sf] lbg .	➢ ;klhc sf7f g=#	k|lh=c= if ;=k|lh=c=
%	**cflys sf/f]lf/ :DjGwL** -s_ lfltkl't{/sd ljt/ -v_ bj/L ks]lk ;xfotf ljt/ -u_ /fhZj lng	➢ cflys zfvfsf] gful/s j8f kq xf]nf] ➢ sf7f g=$	➢ lgjlbgdf ?=!) sf]l6s6	klr0f ku]sf]df kl/ ePs}lbg	➢ ;klhc sf7f g=#	k|lh=c= if ;=k|lh=c=

gful/stf zfvf

gful/s ;]f i8fkq

lhDd]jf/ kbflwsf/L \ ;=k|lh=c= sf]7f g=#, k|zf;sLo clws[x? sf]7f g=!# / !^ ph/L ;Gg]clwsf/L \= k|lh=c= jf ;=k|lh=c=

kbfg ul/g] ;]f÷sfo{	;mUg ug{kg]{sfuhftx?÷k|qmof
-s_ i±h gk|fnL gful/stf kl|f0fkq	!_ km6f]{;dt kl|f0ft u/L l;kmfl/; ul/Psf]cg';"rL-! km/fd . @_ ifi'if a±h vNg]cfdf, bfh' ef{dWo]s;}sf]gk|fnL gful/stf kl|f0fkqsf]5fofk|t . #_ xfn;fn}vlrPsf]km6f]$ k|t . $_ hGd ldlt vNg]z}lfs kl|f0fkq÷hGd btf{. %_]gk|fnL gful/stf kl|f0fkqsf]5fofk|t ;lxt ;gfvt ug{]gftf vNg]Psf3/sf]JolQm . ^_ l;iflxt dlxnfsf]xsdf l;ifx btf{kl|f0fkq / kltsf]gful/stf tyf df0fL tkm{sf]i±h vNg]cleefissf]gful/stf . &_ j;fO{;/L cfPsfsf]xsdf j;fO{;/fO{sf]kl|f0fkq / hUufwgL kl|f0f kh{'^ cfjZos k/]cleNv dfu ug{].
-v_ j}flxs clusk|t gful/stf kl|f0fkq dlxnfsf nflu	!_ km6f]{;dt kl|f0ft ul/Psf]cg';"rL-& km/fd @_ l;ifx btf{kl|f0f / ;ky kq #_ ;DjlGwt b}zsf]klxrfg vNg]lg:;f / gful/stf kl/Tofu ug{sf/jfxL rnfPsf]kl|f0f tyf xhfs /l;b . $_ ;gfvt ug{]klt / lghsf]gk|fnL gful/stf kl|f0fkq . %_ xfn;fn}vlrPsf]km6f]$ k|t . ^_ yk ae\g'kg{]ePdf :yfgLo lgsfosf]d'rNsf jf kk/L ;h{dg jf b]} .

-u_ gf=k|k=sf] k|tlnkL	!_ kmf6f];d]t kl|f0ft u/LPsf]cg';"rL-@ kmf/fd -gf=k|k=g+-/ hf/L ldlt vhfpg] @_ xfn;fn}vlrPsf]kmf6f]$ k|t . ;qfvt ug{kq]cj:yfdf ;qfvt ug]JolQm / lghsf]gkfnL kl|f0fkqsf]5fofk|t . #_ k|tsf]qfd /fvL k|tlnkL lng'kbf{;Ssn gf=k|k=, lj|fxbtf{kl|f0fkq, k|tsf]gf=k|k= sf]5fofk|t / ;qfvt, $_ c6o lhNnfjf6 lj|fx÷a;fO;/fO u/L cfPsf]xsdf pQm lhNnfjf6 gful/stf lnP glnPsf]clen]v, j;fO{;/L cfPsf]df j;fO{;/fO$sf]kl|f0fkq / ;fljs lhNnfsf]clen]v . %_ clen]v e|d]e}tyf km]nf gk/]$f]xsdf clen]vsf]k|sfL xf]L gofF nf/L tyf k/fqf];Ssn gf=k|lvrL k|tlnkL hf/L xg]. ^_ ;±fl/vg ;lxt k|tlnkL hf/L ug{kbf{;±fl/vgsf nflu cfjZos kl|f0fx? ;Nofg xg'kg]{. &_ gful/stfsf];fdf6o ;±fl/vg k|rlnt sfqd cg';f/ xg]. *_ yk ae|ly'kg]{ePdf :yfgLo lgsfosf]d'rNsf jf k|k/L ;h{dg jf b]}lb .
	☞ b:t/ l- gofF gful/stfsf nflu ?= !)-- / k|tlnkLsf nflu ?= !#-- sf]l6s6 . ☞ sfo{;Dkfbg ul/g];do- kl|f0f ku]sf]df k]z ePs}lbg . gful/stf nufotsf kl|f0fkqx? ;Ssn k|t b]vfpg'kg]{xF ;fy}lnO{cfpg'kg]{5 .

xfxbfgL zfvf

gful/s ;]f i8fkq

lh0d]f/ kbflwsf/L– ;:kqlh:c: sf]7f g=#, kz'f;sLo clws[tx? sf]7f g=!# / !$ ph'/L ;fdg]clwsf/L– kqlh:c: jf ;:kqlh:c:

kbfg ul/g] ;]f÷sfo{	;fdfGo ug{kg]{sfuhftx?÷kqsf
-s_ /fxbfgL kmf/fd ;dodf÷l;kmf/L;+	१) फोटो टाँसी आवेदकले सही गरेको राहदानी आवेदन फाराम (तोकिएको मापदण्ड बमोजिमको हुनुपर्ने) ३ प्रति । २) नेपाली ना.प्र.पत्रको छायाप्रति १ प्रति र फोटो (फोटो तोकिएको मापदण्ड बमोजिमको हुनुपर्ने) ४ प्रति । ३) नावालकको हकमा नावालक परिचय पत्र १ प्रति, अभिभावकसंगको नाता प्रमाणित । ४) १० बर्ष उमेर नपुगेकालाई रु. २५००।- र ५ बर्षको लागि मात्र राहदानी जारी गर्न सकिने । ५) महिलाको हकमा संरक्षक र संरक्षकको ना.प्र.पत्रको छायाप्रति । ६) अन्य जिल्लावाट जारी भएका नागरिकताका हकमा सम्वन्धित जिल्लावाटै अभिलेख माग गरी प्रक्रिया अगाडी बढाउन सकिने । ७) दुत सेवाका लागि नागरिकताको अभिलेख प्रमाणित हुने । ८) नेपालबाट MRP एक पटक बनाइसके पछि पुन सिफारिस गर्न नपर्ने तर विदेश नियोगबाट MRP बनाएमा पुनः सिफारिस गर्ने ।
-v_ /fxbfgL ljt/0f	!= ;Ssn gful/stf / gubL /l;b ln0{;Djlwt lgjZos :jod\pkl:yt xg'kg]{.
-u_ MRP df ljj/0f ;zfvg	!= ljj/0f ;zfvg ug{kg]{:ki6 sf/0f vfhL ;zfvg ki6L xg]sfuhft kz' u/]kl5 gof+MRP sf]nflu l;kmfl/z xg].
-3_ gfafns kl/rokq	१) संरक्षक व्यक्तिको निवेदन र नाता प्रमाणितको प्रतिलिपी । २) बाबुआमाको ना.प्र.प. र नाता प्रमाणितको फोटोकपी ३) गा.पा/न.पा. को सिफारिश (जन्ममिति खुलाई फोटो समेत प्रमाणित गरीएको) । ४) जन्म मिति खुल्ने प्रमाण पत्र । ५) आवश्यक परेमा वसाई सराई, आदि । ६) विदेशमा जन्म भएकालाई सो को प्रमाण र सम्बन्धित क्याम्पको पत्र । ७) थप बुझ्नु पर्ने भएमा स्थानीय निकायको मुचुल्का वा प्रहरी सर्जमिन वा दुवै । ८) धर्मपुत्र/धर्मपुत्री द्वारा संरक्षित नाबालकका हकमा बाबुआमाको महलमा जन्मदिने बाबुआमाकै नाम राखिने हुँदा बाबुआमाको ना.प्र.प. र संरक्षकको महलमा अदालतद्वारा धर्मपुत्र/धर्मपुत्री ग्रहण गर्ने प्राप्त अनुमती र ना.प्र.प.

☞ b:t'/L– जिल्लाबाट राहदानीको लागि रु. ५,०००।–, हराएको, च्यातिएको, केरमेट भइ पुनः वनाउदा रु. १०,०००।– (तर विपदमा परी नष्ट भएको भए प्रहरी मुचुल्का ल्याएमा रु ५,०००।–) राहदानी बनेर आइसकेपछि व्यक्तिगत त्रुटी भएमा रु. ५०००।-राहदानी बनेको एक बर्षसम्म कार्यालयको तर्फबाट त्रुटी भएः निशुल्क तर एक बर्ष पछि रु. ५०००।-

☞ qkfnL gful/stf nufotsf kbf0f kqx? ;Ssn klt b'/fpg'kq]{xF;F ;fy}ln0{cfpg'kq]{5 .

☞ lj:t[t sf/0fa;+ xf]0f l6s6, le;f cfPsf]kbf0f, 5fqjDL h:tf clofjZos kbf0f kz' u/]df /fxbfgL x/fPsfsf]xsdf klg pb]; ;]f lbg ;lsg]. [redacted]

k|zf;g zfvf

gful/s ;]f i8fkq

lhDd]jf/ kbflwsf/L– ;=k|lh=c= sf]7f g=#, k|zf;sLo clws[tx? sf]7f g=!# / !$ ph'/L ;Gg]clwsf/L– k|lh=c= jf ;=k|lh=c=

q=;=	k|bfg ul/g] ;]f÷sfo{	;+Ug ug{kg]sfuhftx?÷k|qmof	b:t'/	sfo{;Dkfbg ul/g];do
s	ug{f;f]if 7f8f] ph'/L	!_ ;Dkof{ljj/0f vh]sf]lgi|bg @_ lgi|bgnfO{kl6L ug{k|lt0f sfuhx? -ph'/Lsf]k|s[t x]L lh=k|k/L=sf=, :yfgLo txdf k7fpg] sfof{nodf b]lvkIf lemsfO{ 5nkmn u/fO ldnf0g] jemg' kg]{ph'/Ldf klf ljkIfnfO{tf/]ydf /fv] ldnf0g]jf ;DjGwt lgsfodf k7f0g] .	?= !).– sf]l6s6	oyfzL3|
v	gfd, y/, pd] cflb km/s k/]sf] ;DjGwL k|lt0ft	!_ ;DjGwt JolQmsf]lgi|bg / gf=k|k= sf]k|tlnkL . @_ ;DjGwt k[;g k6[sf]k|tlnkL -k[;g gjfnfsf]xsdf_ . #_ ;DjGwt :yfgLo txsf]l;kmfl/; / gftf k|lt0ftsf]k|tlnkL . $_ cfjZostfg';f/ j;fO{/fO{ hGdbtf{ d[o'btf{k|lt0fkqsf]k|tlnkL cflb . %_ k|lt0fs/0f ug{cfjZos :yfgLo tx / k|k/L ;d]tsf]d'Nsf .	"	;j}k|lt0f ku]sf[lf k]z ePs} lbg
u	Kfl/jfl/s k[;g, ;ky kq / /xn kxn ;DjGwL l;kmfl/z	!_ ;DjGwt Jolt=sf]lgi|bg . @_ gf=k|k= / k[;g k6[sf]k|tlnkL . #_ :yfgLo txsf]l;kmfl/z / gftf k|lt0ftsf]k|tlnkL tyf kfl/jf/Ls ljj/0f $_ cfjZostfg';f/ j;fO{;/fO{ hGdbtf{ d[o'btf{cflb . %_ k|lt0fs/0f ug{cfjZos :yfgLo tx / k|k/L ;d]tsf]d'Nsf .	"	;j}k|lt0f ku]sf[lf k]z ePs} lbg
3	cGo Joxf]f k|lt0ft	!_ Joxf]f vh]sf]lgi|bg / ;DjGwt k|lt0f sfuhft . @_ :yfgLo txsf]l;kmfl/; . #_ k|lt0fs/0f ug{cfjZos :yfgLo tx / k|k/L ;d]tsf]d'Nsf .	"	cfjZos hf+je= ;f]sf] ef]nkN6
a	;+yf btf{	!= tf]sPsf]9f+fsf]lgi|bg / :yfgLo lgsfosf]l;kmfl/z kq . @= ljwfg $ k|lt, k|o]s kfgfdf k|GGw ;ldltsf]kbflwsf/Lx?sf]b:tvt . #_ k|GGw÷sfo{;ldltsf kbflwsf/Lx?sf]gful/stfsf]k|tlnkL .	➢ ? :!).– sf]l6s6 ➢ btf{zNs ?= !)))).–	cfjZos hf+je= ePsf] ef]nkN6

		$= k|k/L k|tj]bg -k|Gw ;ldltsf kbflwsf/Lx?sf]jf/]lf .		
r	;+yf gljs/0f	! l/t k|f]ssf]lqjb]g / ;+yf btf{kd]f0f kqsf]k|tlnkL . @= sfo{;ldltsf]lg0f{o k|tlnkL / kbflwsf/Lx?sf]gfdfjnL . # n]vf k/LIf0f k|tj]bg / O{nfhtkqsf]k|tlnkL . $ lh=lj=;= jf :yfgLo txsf]l;kmfl/z kq / s/ rQmf kd]f0f . % ut cf=j=sf]jfliff{s k|ult k|tj]bg . ^= cfpg]cf=a=sf]sfo{of]hgf	➢ ? :!).- sf]l6s6 ➢ glas/0f z[Ns ?= %)).- -lanDa z[N lgodfg';f/	k|qmof ku$}lbg
5	;+yf btf{sf] kd]f0f kq tyf :jLs[t ljwfgsf] k|tlnkL	! lgj]bg . @ sfo{;ldltsf]lg0f{osf]k|tlnlk . # ;+yf btf{kd]f0f kq .	➢ ? :!).- sf]l6s6 ➢ k|o}$ kfgfsf]?= #.- sf]l6s6	"
h	;+yfsf]ljwfg ;+f]vg	!= lgj]bg ;lxt ;fwf/0f ;efsf]lg0f{osf]k|tlnkL . @= tLg dxn];+f]wt ljwfg ;DjlGw ljj/0f -e]x$f]Aoj:yf÷;+f]vg÷sf/0f_ . #= :jLs[t ljwfgsf]k|tlnkL . $= lh=lj=;= jf :yfgLo txsf]l;kmfl/z kq	?= !).- sf]l6s6	"
e"	lhNnfdf ;+yfsf] zfvf vf]lg] :jLs[t	!= lgj]bg ;lxt ;+yfsf]sfo{;ldltsf]lg0f{o tyf clVtof/L kq . @= ljwfgsf]k|tlnkL . #= lh=lj=;= jf :yfgLo txsf]l;kmfl/; . $= gljs/0f ePsf]kd]f0fkqsf]k|tlnkL %= s/ rQmf kd]f0f .		"
`	kq klqsf btf{	!= cg';f/-$ cg';f/sf]b/vf:t . @= k|sfzssf]gful/stfsf]5fofk|t / $ k|t kmf6f]. # ;kfbssf]lgolQm kq / ;kfbssf]dGh/Lgfdf . $;kfbssf]z|lfs of]otf tyf gful/stfsf]5fofk|t . % 5fkfvfgfsf]:jLs[t kq / 5fkfvfgfsf]dGh/Lgfdf . ^= k|sfzs ;+yf eP ;+yfsf]btf{kd]f0f kq, :jLs[t ljwfg, ;+yfsf]lg0f{o, ;+fnsx?sf]gf=k|kq 5fofk|t / n]k=k|tj]bg . &= s/ lt/]sf]kd]f0f .	➢ b]gs ? !,))).- ➢ cw{;fktflxs ? &)).- ➢ ;fktflxs ?= %)).- ➢ kflIfs ?= #)).- ➢ dfl;s / cGo @)).-	k|qmof ku$}lbg

6	5fkfvfgf btf{	!=cg';"rL-! cg';f/sf]b/vf:t . @ 5fkfvfgf ;+rfnssf]gful/stf / kmf6f]. # 5fkfvfgf /fVg]7fpsf]3/ hUufsf]kdf0fx? / nf$ZZg gS;f . $=5fkfvfgfsf pks/0fx? v/Lb u/]sf]eP ;f]sf]kdf0f . %= sg};+yf eP ;+yfsf]ljwfg / ;+yfsf]lg0f{ k|tLnkL . ^= s/ lt/]sf]kdf0f .	?=!,)))--	„
7	afbL kl/ro kq	!= lgjbg -gdg'f adf]hdsf] @= gful/stfsf]5fofk|t # :yfgLo txsf]l;kmf/L;	➢ ? =!).- sf]l6s6	„
8	xftxltof/ gfdf;f/L, glas/0f / :jfldTj x:tfGt/0f	!=lgjbg -gdg'f adf]hdsf] @ xftxltof/ 0hfht kq -xltof/ ;d]t . #= gfd;f/Lsf]xsdf d[obtf{ gftf kdf0ft, :yfgLo txsf]l;kmf/; . $= :jf:Yo l:ylt / rfnrng ultljlwsf];DaGwdf ;DalGwt lgsfosf]l;kmf/; .	➢ ?=!) sf]l6s6 . ➢ gfd;f/ b:t/ ?=!))).- ➢ lhNnf leqsf] glas/0f b:t/ ?=!%).- ➢ clw/fHo e/sf]nflu b:t/ ?=#)).- -ljnD= z]Ns lgodfg';f/_	„
9	zfGtL ;/lff ;DaGwL	!= oyfy{ljj/0f ;lxtsf]lgjbg . @= gful/stfsf]5fofk|t .	➢ ?=!) sf]l6s6 .	b]lgs
0f	CC TV/Camera जडान जानकारी	CC TV/Camera जडान गरेको १५ दिन भित्र अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन पठाउने ।	➢ ?=!) sf]l6s6 .	
t	z]lfs kdf0f kqdf gfd, hGdldlt / y/ ;Rofpg -lg0f{ krf{	!_ P;=Pn=;L= k/Llff plt{f e}kdf0fkq kfPsf]ldltn]^ dlxgf leq lgjbg @_ ;DjlGwt uf=kf=/ g=kf=sf]l;kmf/z #_ ljBfnosf]l;kmf/; / kmf6f]@ k|t %_ gf=k=; kqsf]kmf6f$kL . ^_ lzlff ljsf; tyf ;dGjo 0sf0{sf]kq . &_ z]lfs kdf0fkqx?sf]kmf6f$kL	➢ ?=!) sf]l6s6 .	k|qmof ku$}lbg

४	**RPA/Drone उडान अनुमति लिने सम्वन्धमा ।**	१. तोकिएको ढाँचामा चेकलिष्ट सहितको निवेदन । २. दुई केजी भन्दा कम तौल भएको हुनु पर्ने । ३. नेपालमा खरिद गरेको उडान उपकरणको हकमा कर विजक र विदेशबाट खरिद गरी ल्याएको उपकरणको हममा भन्सार विजक । ४. उडान उपकरण सञ्चालनको उद्देश्य । ५. उडान इजाजत पत्रको अवधि इजाजत पत्र जारी भएको मितिबाट बढीमा ३ महिनाको हुनेछ । ६. नागरिक उड्ययन प्राधिकरणमा उपकरण दर्ता गरेको प्रमाण पत्र र प्राधिकरणको उडान सहमति पत्र ७. उडानको स्पष्ट उद्देश्य र उडान गर्न चाहेको क्षेत्र तथा स्थान सम्वन्धी विवरण **(Flight Details, Google/Flight Location Map),** उडान शुरु गर्ने र सम्पन्न गर्ने अवधि खुलेको हुनु पर्नेछ । ८. विदेशी व्यक्ति वा संस्थाको हकमा स्थानीय व्यक्ति वा एजेन्सीलाई दिइएको अधिकार पत्र**(Authorization Letter)** ९. **RPA** उडान गर्ने व्यक्तिको बायोडाटा, नागरिकता वा राहदानी र विदेशी व्यक्तिको हकम **Valid Visa** १०. शर्त पालना सम्वन्धी उडानकर्ताको प्रतिवद्धता ।	➢ ?=!) sf]l6s6 .	k|qmof ku$}lbg

cfly{s k|ZrÍ;g zfvf

qfuL/s :jf i8fkq

lhDd]f/ kbflwsf/L– **n]vfkfn sf]7f g=\$** ph'/L ;Gg]clwsf/L– **k|lh=c= jf ;=k|lh=c=**

kbfg ul/g] ;]f÷sf	;fdfGo ug{kg]sfuhftx?÷k|fyldstf
(क) क्षतिपुर्ति रकम वितरण (परराष्ट्र मन्त्रालय मार्फत विदेशवाट प्राप्त हुने रकम मृतकका हकदारलाई)	१) हकदारको निवेदन २) मृतक र हकदारको नागरिकताको प्रमाणपत्रको छांयाप्रति ३) मृतकको राहदानीको छांयाप्रति र मृत्यु दर्ता प्रमाण पत्रको छायांप्रति ४) हकदार र मृतक संगको नाता प्रमाणितको कागज ५) सम्वन्धित गा.पा./न.पा.को सिफारिश
(ख) विपद् प्रकोप व्यवस्थापन विपद प्रभावितलाई राहतः	१) विवरण खुलेको सम्वन्धित पिडीत व्यतिmको निवेदन २) संवन्धित गा.पा./न.पा.को सिफारिश ३) प्रहरी कार्यालयवाट भएको सक्कल मुचुल्का पत्र ४) पहिचान खुल्ने प्रमाण पत्रको छाँयाप्रति ५) मृतकको हकमा मृत्यूदर्ताको प्रमाणपत्र, नजिकको हकदारसंगको नाता प्रमाणित ।
(ग) राजस्व लिने (हात हतियार नविकरण, नामसारी, संस्था दर्ता, नविकरण, लाइसेन्स, जरिवाना, परीक्षा, दण्डसजाय आदि)	१) राजश्व एकिन गर्न प्रमाण पत्र, लाइसेन्स, फाराम, कर चुक्ता गरेको प्रमाण परिचयपत्र पेश गर्नुपर्ने
(घ) तेश्रो पक्ष विमाः-	१) हकदारको निवेदन २) मृतक र हकदारको नागरिकताको प्रमाणपत्रको छांयाप्रति ३) मृतकको मृत्यु दर्ता प्रमाण पत्रको छायांप्रति ४) हकदार र मृतक संगको नाता प्रमाणितको कागज ५) सम्वन्धित गा.पा./न.पा.को सिफारिश
ङ) जग्गा अधिग्रहणमा परेकोमा दिइने मुअव्जाः-	१) निवेदन २) मुआव्जा दिने भनि गरेको निर्णय र सम्बन्धीत निकायबाट रकम प्राप्त भए पछि ३) जग्गाधनी प्रमाणपत्रको छायाप्रती ४) नागरिकताको छायाप्रति
च) धरौटी फिर्ता सम्वन्धीः-	१) निवेदन २) धरौटी जम्मा गर्दाको सक्कल नगदी रसिद ३) कार्यालयको मुद्दा शाखाले गरेको सिफारिस ४) नागरिकताको छायाप्रति

☞ b:t'/L– **lgj]bgdf ?= !).– sf]l6s6** . sfo{;Dkfbg ul/g];do– **k|ltf0f ku]sf]lf k]z ePs]lbg** .

d2f zfvfsf]
qful/s :Tf i8fkq

जिम्मेवार पदाधिकारी:- स.प्र.जि.अ. कोठा नं. ७, प्रशासकीय अधिकृतहरु कोठा नं. १३ र १४ उजुरी सुन्ने अधिकारी:- प्र.जि.अ. वा स.प्र.जि.अ.

प्रदान गरिने सेवा/कार्य	संलग्न गर्नु पर्ने कागजातहरु/प्रक्रिया
दुषित खाद्य पदार्थ	खाद्य निरिक्षक मार्फत जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयको राय लिई मुद्दा दायर हुने ।
कालो बजार सम्वन्धी	जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा वा जिल्ला प्रहरी कार्यालय मार्फत उजुरी दर्ता गरि जिल्ला प्रहरी कार्यालयको अनुसन्धान पछि जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयबाट अभियोग प्राप्त भएपछि मुद्दा दायर हुने ।
सार्वजनिक अपराध क. सार्वजनिक शान्ति विरुद्धको कसुर ख. सार्वजनिक अधिकारको अख्तियारीको अवज्ञा सम्वन्धी कसुर ग. सार्वजनिक हित र नैतिकता	जिल्ला प्रहरी कार्यालयको अनुशन्धान पछि जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयबाट अभियोग प्राप्त भएपछि मुद्दा दायर हुने ।
पशुपंक्षी सम्वन्धी कसुर	जिल्ला प्रहरी कार्यालयको अनुशन्धान पछि जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयबाट अभियोग प्राप्त भएपछि मुद्दा दायर हुने ।
बजार अनुगमन	खाद्य तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय/घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय/जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट बजार अनुगमन गर्दा म्याद समाप्त भएका खाद्य सामग्री विक्रि वितरण सम्वन्धी कसुरमा अनुसन्धान गरि जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय मार्फत जिल्ला अदालतमा अभियोग दर्ता गर्ने ।
मुद्दाको मिसिल नक्कल माग	निवेदन र आफ्नो परिचय खुल्ने कागज

- **दस्तुर:- निवेदनमा रु. १०।- को टिकट र मुद्दाको मिसिल नक्कल माग गर्दा प्रतिपाना रु. ३ का दरले टिकट लाग्ने ।**
- **कार्य सम्पादन गरिने समय:- प्रमाण पुगेकोमा पेश भएकै दिन ।**

अनुसूची-२
शाखागत कर्मचारी विवरण

पद	प्रमुख (कोठा नं. २) प्र.अ.(३ र १४)	कर्मचारी प्रशासन शाखा (कोठा नं.६)	आर्थिक प्रशासन शाखा(कोठा नं. ४)	स्थानीय प्रशासन तथा शान्ति सुरक्षा शाखा(कोठा नं.७)	मुद्दा तथा हातहतियार शाखा(कोठा नं. माथिल्लो तला)	राहदानी तथा जिन्सी शाखा(कोठा नं. १६)	नागरिकता तथा प्रतिलिपी शाखा(कोठा नं.१६)	DEOC(कोठा नं. १०)
प्र.जि.अ.	लीलाधर अधिकारी ९८५८०३७७७७	०	०	०	०	०	०	
प्र.अ.	गणेश विक्रम शाह ९८५८०२७२७१ नारायणप्रसाद ढकाल ९८५८०३०१३२		०					रुपन ज्ञवाली(IMO Officer) रेडक्रसबाट 9858023900
ना.सु.	०	०	०	देवी पौडेल ९८४८१३२३५५	विनय के.सी. ९८४८०२३३३७	०	आनन्द सिंह	०
लेखापाल	०	०	सर्जनबहादुर शाही ९८४८२३७६९९	०	०	०	०	०
क.अ.	०	विजयकुमार मल्ल ९८५८०५५५५८	०	गंगाराम अधिकारी ९८६८००६७५७	०		लिलमान बुढा ९८४८११३०६७	०

पद	प्रमुख (कोठा नं. २) प्र.अ.(३ र १४)	कर्मचारी प्रशासन शाखा (कोठा नं.६)	आर्थिक प्रशासन शाखा(कोठा नं. ४)	स्थानीय प्रशासन तथा शान्ति सुरक्षा शाखा(कोठा नं.७)	मुद्दा तथा हातहतियार शाखा(कोठा नं. माथिल्लो तला)	राहदानी तथा जिन्सी शाखा(कोठा नं. १६)	नागरिकता तथा प्रतिलिपी शाखा(कोठा नं.१६)	DEOC(कोठा नं. १०)
खरिदार	०	०	०		राजकुमार झा ९८४८२००७८७	माधवी अधिकारी ९८६०३१२५४६	गीतादेवी नेपाल ९८४९३२०६८७ टिकाराम अधिकारी ९८४४८८०११२ शोभाराम थारु ९८४९८८८३६१	०
ह.स.चा.	०	कृष्णप्रसाद पौडेल ९८४८१३५१७८ तिर्थराज रिजाल ९८५८३२०५९५	०		०	०	०	०
का.स.	०	नारायणप्रसाद थारु ९८४८२१७९०० गोमताकुमारी गिरी ९८४८०४६२०८ रुद्रप्रसाद खनाल ९८४४८०४७८३ विभा झा	०		०	श्यामप्रसाद थारु ९८६३१५०९८९	विमला विश्वकर्मा ९८६६७६०१५२	०
प्रहरी/सशस्त्र प्रहरी	०	०	०	०	०	०	०	भिमबहादुर रावत ९८५७८९०६९९

थप जानकारी प्राप्तिका लागि

वैवसाइटः-

http://daobardiya.moha.gov.np

फेसबुकः-

https://www.facebook.com/daobardiya

टुइटरः-

https://twitter.com/d_bardiya

इमेलः-

daobardiya@moha.gov.np; daobardiya@gmail.com

DEOC को Email: bardiyadeoc@gmail.com

- /fxbfgL agL o; sfof{nodf kf]t eP, gePsf] hfgsf/L lngsf] nflu NTC sf] l;d kbf{us tf{?n] dfq df]afOnsf] Dof;]h a$;df u0{ Bardiya sf]5f6sf/L ?k brd 6f0k u/L Ps :k]; lb0{/fhZj /l;b g=6f0{k u/L !!## df ;]8 ug{]Joj:yf /x]sf].

सम्पर्क नं.

०८४-४२०१३३ प्र.जि.अ.	०८४-४२००९५ स.प्र.जि.अ./लेखा
०८४-४२०१३२ प्र.अ./राहदानी	०८४-४२०२७६ मुद्दा/स्था.प्र.
०८४-४२०२४५ फ्याक्स	०८४-४२०९९९ DEOC

DEOC को टोल फ्री नं. १६६०८४४२९९९